

RIVIERENLAND

Jaargang 32 | Nummer 1 | maart 2020

BUSINESS

REGIONAAL ZAKENMAGAZINE VOOR DE REGIO RIVIERENLAND

WATERSTOF IS HOT

CIRCULAIR BOUWEN
HAALBARE EN SCHAALBARE
OPLOSSINGEN GEVRAAGD

SOLIPSIS
EERST STABILISEREN,
DAN INNOVEREN

SAFARI IN AFRIKA?

40
Jaar
passie
voor
Afrika

Tanzania
Kenia
Madagaskar
Oeganda
Rwanda
Zimbabwe
Namibië
Botswana
Zambia
Mozambique
Seychellen
Mauritius
Zuid-Afrika

Al sinds 1979 dé Afrika specialist

Op **jambo.nl** en in onze brochure vindt u ruim 100 uitgekiende reizen of bel met onze Afrika specialisten op 020-2012740 voor een reis op maat.
De mogelijkheden zijn eindeloos, privé reizen geheel conform uw wensen!

SOLIDARITEIT ALS REDMIDDEL

Op social media ontketende het corona-virus begin maart diverse reacties. Er werd gepleit voor een nuchtere blik en men riep op om niet aan de paniek mee te doen. Er werd gepleit om voorzichtig te zijn en het niet te onderschatten. In eerste instantie leek het nog nog mee te vallen. Het begon met een verbod op evenementen met 1000 deelnemers, daarna werden het er 500, toen 100 en vervolgens werd op zondagmiddag 15 maart bekendgemaakt dat alle scholen en openbare gelegenheden zoals horeca en sportclubs ineens die dag om 18.00 uur dicht moesten. Gevolg: gesmeek om een pilsje, een enorme rij voor de coffeeshops. Het besef leek nog steeds niet te zijn ingedaald.

Ondertussen zit het bedrijfsleven in onzekerheid. Medewerkers gaan waar mogelijk thuis verder met hun werkzaamheden. Zieke werknemers zitten thuis in quarantaine. Grenzen worden gesloten. Orders worden uitgesteld. Tijdens het verschijnen van dit magazine is de kans groot dat ook voor Nederland een lockdown geldt. Het einde lijkt voorlopig nog niet in zicht.

Gelukkig is er ook nog ruimte voor positieve ontwikkelingen. Mooie initiatieven ontstaan op diverse fronten. Zo is er een taxibedrijf uit Tiel waarvan de medewerkers boodschappen voorschieten voor hulpbehoevenden en deze netjes thuis bezorgen. Zodat zij de deur niet uit hoeven. De hulpbehoevenden betalen alleen de boodschappen, voor de service betalen ze niets. De horeca doneert massaal liters melk, kilo's zalm, kip, taarten en noem maar op aan de Voedselbank. Inwoners van Nederland bieden elkaar hulp aan, variërend van boodschappen doen tot de hond uitlaten of het versturen een kaartje aan iemand die eenzaam is. Solidariteit als redmiddel om de coronacrisis te overleven. 'Let een beetje op elkaar'. Premier Rutte eindigde er onlangs zijn toespraak mee. Iets wat we allemaal ter harte zouden moeten nemen.

Jessica Scheffer
Rivierenland Business
jessica@vanmunstermedia.nl

6

12

- 6 Coverstory Solipsis: eerst stabiliseren, dan innoveren
- 10 Packaging trends
- 12 Montapacking helpt klanten in e-commerce fors te groeien
- 15 VNO-NCW: Meer ondernemers naar meer buitenland
- 17 Groot draagvlak voor arbeidsparticipatie bij Rijksen Special Timmerwerk
- 18 Werk en privé: hoe houd je de balans?
- 21 Column Aspect ICT
- 22 Waterstof is hot
- 25 Businessflitsen
- 26 Opel Mulders: rij-impressie Opel Corsa-E
- 30 Proceszó: Het kan altijd beter

Dit zakenmagazine maakt onderdeel uit van Rivierenland Business; een on/offline platform voor ondernemers uit de regio Rivierenland.
www.rivierenlandbusiness.nl

JAARGANG 31
 maart 2020, editie 1

REDACTIEADRES
 Postbus 6684
 6503 GD Nijmegen
jessica@vanmunstermedia.nl

UITGEVER
 Michael van Munster

HOOFDREDACTIE
 Jessica Scheffer

REDACTIE BIJDRAGEN
 Aart van der Haagen, Sofie Fest,
 Hans Hajee

VORMGEVING / OPMAAK
 Lisa Pashouwers

FOTOGRAFIE
 Joost Franken, Marcel Krijgsman

DRUK
 Balmedia

ADVERTENTIE-EXPLOITATIE
 Van Munster Media B.V.
 Marie-Louise van Heeckeren
 t: 024-3503240

ABONNEMENTEN
 Abonnementen kunnen op elk gewenst tijdstip ingaan. Alle abonnementen hebben een looptijd van één jaar en worden automatisch verlengd. Opzeggingen kunnen uitsluitend schriftelijk worden doorgegeven en dienen uiterlijk twee

COPYRIGHTS
 Hoewel de informatie gepubliceerd in deze uitgave zorgvuldig is uitgezocht en waar mogelijk gecontroleerd, sluiten de uitgever en de redactie uitdrukkelijk iedere aansprakelijkheid uit voor eventuele onjuistheden en/of onvolledigheid van de verstrekte gegevens.

© 2020 Overname van artikelen is slechts mogelijk na verkregen schriftelijke toestemming van de uitgever.

18

26

38

42

5

- 32 Lagarde Groep: 'Beveiliging is een mindset'
- 38 Brexit: the story continues
- 40 Column LIVING
- 41 Promise Solution: Denken in oplossingen
- 42 Bouw cruciale schakel in circulaire economie
- 44 Logistiek congres: Transport en logistiek in beweging

SOLIPSIS: DIGITALE OPTIMALISATIE BEGINT MET GRIP

EERST STABILISEREN, DAN INNOVEREN

Er bestaat IT-tooling om in het bedrijfsleven slagen te kunnen maken op het gebied van procesverbeteringen en efficiency. Voor deze innovatie moet echter eerst de basis op orde zijn en dat begint met stabilisatie van de werkplekken inclusief applicaties. IT-specialist Solipsis heeft daar een aanpak voor ontwikkeld.

Lead architect Andries Rooijens brengt meteen de centrale gedachte op tafel: “Niet de applicatie is leidend, maar de werkzaamheden van de persoon in kwestie. Anders gezegd, het optimaliseren van een werkplek willen wij minder vanuit de techniek en meer vanuit de business benaderen. Dat begint met het in kaart brengen van de organisatie en haar processen, nodig om vervolgens de basis van de it-omgeving op orde te kunnen brengen. Wie is de klant? Waar ligt de focus? Waarom doen medewerkers wat ze doen? Hoe bedient het bedrijf zijn klanten? Verlopen, bijvoorbeeld na een groei in de loop der jaren, de processen nog wel zo efficiënt als je zou willen? Hoe zien die eruit, welke applicaties heb je ervoor nodig, welke data worden er gebruikt en welke technologie vergt dat? Dat laatste geeft al aan dat we de organisatie in lagen bekijken. Niet alleen nu, maar ook richting de toekomst.”

STIP AAN DE HORIZON

BIPmap-analyse, zo noemt Solipsis dit traject van het in kaart brengen van een onderneming; een afkorting van Business In Process-mapping. Rooijens: “Deze methode passen wij al jaren toe en we merken dat we er goed in slagen om samen met de klant de juiste inzichten te verkrijgen in de processen. Het betreft niet alleen de huidige situatie, we nemen ook de ambities van de opdrachtgever mee, de stip aan de horizon waar hij naartoe wil. Een belangrijke component daarin is voor ons: wat verwacht je van het IT-landschap? Hoe bulletproof moet het worden? Stel dat het nu bepaalde zwakheden bevat, liggen benodigde functies dan een uur plat of kan dat

tot wel enkele dagen oplopen? Welke vangnetten moeten we inbouwen om de continuïteit te waarborgen? Daarbij spelen de ambities van de ondernemer een belangrijke rol, want als de applicaties en de technologie niet aansluiten bij een voorzien groeiproces voor de komende jaren, komen op den duur de gebruiksvriendelijkheid, de efficiency en misschien zelfs de veiligheid en betrouwbaarheid van de IT-infrastructuur onder druk te staan.”

STANDAARDISEREN, PERSONALISEREN

De uitwerking zoals Solipsis die realiseert oftewel de weg naar de stip aan de horizon heet Roadmap. “Die bevat twee fasen, namelijk stabiliseren en innoveren, in die volgorde,” geeft business consultant Nigel Buis aan. “Elke klant wil grip op zijn systemen en processen, met een hoge mate van voorspelbaarheid. Het is goed om je te realiseren dat medewerkers een steeds groter verwachtingspatroon hebben van technologie. In privésituaties maken ze gebruik van diensten zoals apps en bereiken daar binnen twee minuten hun doel, zonder zich verder druk te maken over de consequenties. Op het werk blijkt die vanzelfsprekendheid dikwijls minder goed geregeld. Hoe vaak krijgt de interne IT-manager niet klagende collega's aan zijn bureau omdat de apparatuur niet doet wat zij willen? In de Solipsis-werkplek zorgen wij ervoor dat deze direct bevredigend functioneert, op elke gewenste locatie. Het betekent in de eerste plaats dat we alles standaardiseren, dat wil zeggen de apparatuur laten aansluiten op de werkzaamheden en het bedrijfsbeleid, met een constante kwaliteit. In de tweede plaats scheppen we ruimte voor personalisering, dus dat gebruikers bepaalde voorkeuren kunnen instellen. Binnen een traditionele werkomgeving is dat misschien vanzelfsprekend, maar wij hebben een unieke methode ontwikkeld om deze instellingen ook te laten meereizen vanuit de cloud.”

UITZOOMEN

“Vanuit het stabiliseren bewegen we ons stapsgewijs naar het innoveren,” zegt Rooijens. “Dan moet je bijvoorbeeld denken aan het elimineren van overbodige handelingen, enerzijds door repeterende zaken te automatiseren, anderzijds door data eenduidiger te maken en centraal beschikbaar te stellen. Als je dezelfde gegevens niet op meerdere plekken hoeft in te voeren, voorkom je inconsistentie en maak je al makkelijk een efficiëncyslag. Creëer een omgeving waarin medewerkers zich kunnen focussen op wat er écht toe doet, niet op handelingen waarvan iedereen veronderstelt ‘dat ze nou eenmaal moeten’, terwijl er prima geautomatiseerde oplossingen voor bestaan. Vanuit de gedachte dat niet de techniek, maar de werkzaamheden centraal staan ondersteunen wij op gezette tijden de organisatie

Nigel Buis en Andries Rooijens: ‘Eerst de werkomgeving stabiliseren, dan innoveren.’

Culinaire parel in de Bommelerwaard

In het centrum van de historische vestingstad Zaltbommel treft u, in een sfeervol pand uit 1850, restaurant La Folie. Door de centrale ligging in het land is La Folie een ideale ontmoetingsplek voor een lunch of diner met (zaken)relaties of vrienden.

Uit de keuken van La Folie komen gerechten met Franse en wereldse - voornamelijk Aziatische - smaken, altijd bereid met seizoensgebonden producten.

In het restaurant, waar eerder onder meer een kruidenierswinkel en bakkerij gevestigd waren, wordt de Franse sfeer bepaald door hoge plafonds, ornamenten en een karakteristieke houten vloeren en deuren.

Het restaurant heeft een bijzondere indeling die bestaat uit twee ruimtes; een beneden gedeelte en een opkamer. De opkamer kan door middel van twee deuren gescheiden worden van het beneden gedeelte, waardoor er een intieme ruimte ontstaat voor besloten gezelschappen. Wanneer de deuren open staan lopen beide ruimtes harmonieus in elkaar over.

Zowel het beneden gedeelte als de opkamer kunnen exclusief voor een gezelschap worden gereserveerd. Ideaal voor een private dinner.

La Folie | Gamerschestraat 45 | 5301 AR | Zaltbommel | +31(0)418- 684 626 |
info@restaurantlafolie.nl | www.restaurantlafolie.nl

RIWIN
HOGEDRUKREINIGING

**Omdat groen
niet altijd
mooi is**

Schoon is belangrijk voor de uitstraling maar ook voor de levensduur van uw bezittingen. Door regelmatig reinigen voorkomt u kostbaar groot onderhoud of zelfs vroegtijdig vervangen.

U kunt ons inschakelen voor alle vormen van reiniging. Bedenk het maar en wij maken het schoon.

Wilt u meer informatie bel dan (0183) 216044 of mail naar contact@riwin.nl.

GORINCHEM | WWW.DEHOGEDRUKREINIGER.NL

**STICHTING
LIVA**
WE CARE

 Stichting LIVA
www.stichtingliva.nl

met 'uitzoomen': het grote geheel onder de loep nemen en kijken in hoeverre de applicaties nog aansluiten bij de groei en de stip aan de horizon. Het kan ook gebeuren dat de leverancier ervan veranderingen doorvoert of dat wetgeving vraagt om te innoveren. Dan moet je soms zaken stabiliseren om de efficiency te bewaken en de processen in lijn te houden met de doelstellingen van de organisatie. In zo'n proces bepalen wij altijd samen met de klant de volgorde van de stappen, afhankelijk van de situatie."

TEAMWORK

Om het verhaal tastbaarder te maken laat Buis enkele voorbeelden de revue passeren. "Je komt als medewerker in dienst en krijgt aanvankelijk één, maar later misschien wel meerdere accounts om in te loggen in de verschillende systemen. Onhandig, bovendien levert het beveiligingsrisico's op, want worden al die varianten van je account wel gewist op het moment dat je uit dienst treedt? Wij zorgen ervoor dat iemand één enkele, centrale identi-

teit heeft, met als resultante dat hij altijd en op elke plek de juiste applicaties en data tot zijn beschikking krijgt. Meer aan de kant van innovatie zit het deelbaar maken van documenten, waardoor alle betrokkenen - desgewenst ook klanten of leveranciers - er tegelijkertijd aan kunnen werken en iedereen altijd de meest actuele versie te zien krijgt, wat alleen al een heleboel mailverkeer scheelt en dus de efficiency verbetert. Via de cloud is deze overal op een veilige manier bereikbaar. Hier ligt een basis voor het perfecte teamwork: gezamenlijk en eventueel projectmatig werken, chatten, videobellen, bestanden, takenlijsten en agenda's delen in plaats van mailen. Iedereen kijkt tegelijk naar één waarheid."

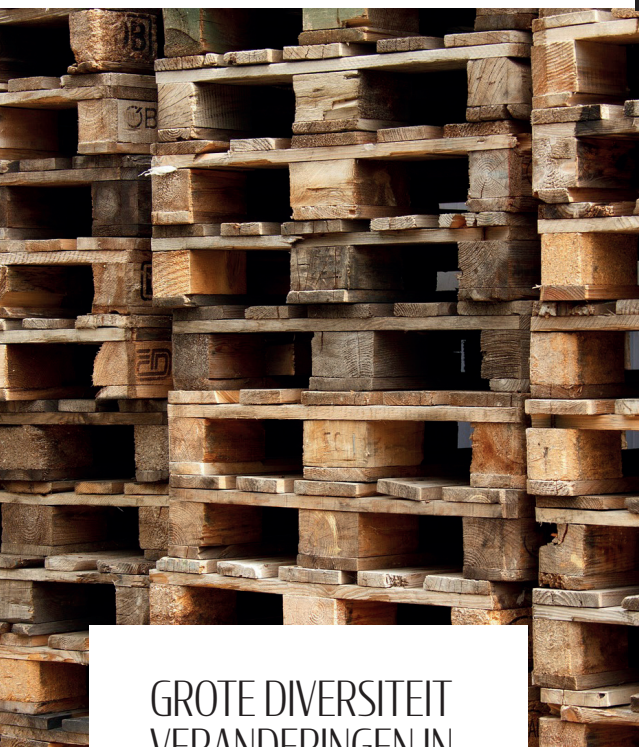
BRUG SLAAN

Innoveren behelst volgens Buis vooral dat je een brug slaat tussen applicaties, met altijd de volle focus op de taken van de medewerkers. "Welke informatie is op welk ogenblik voor wie relevant? Je moet die op de juiste momenten tonen. Door slimme koppelingen te

maken breng je meer efficiency in processen, bijvoorbeeld een automatische berekening van de reistijd inclusief actuele filevertraging wanneer je een afspraak op een bepaalde locatie in de agenda zet. Zo weet je zeker dat een collega die een andere meeting met of voor je wil plannen dat niet aansluitend doet, maar rekening houdt met de rit die je moet maken. Bij facturatie kun je een automatische kilometerdeclaratie laten toevoegen op basis van de afstand." Een volgende stap betreft het optimaliseren van de infrastructuur met kunstmatige intelligentie, waarbij een systeem op basis van patronen in staat is om geautomatiseerd handelingen uit te voeren of suggesties te doen. Hierover gaan de mensen van Solipsis graag in gesprek met organisaties die vragen hebben of aan de slag willen met de optimalisatie van hun IT-landschap. Hoe dan ook geldt: eerst de werkomgeving stabiliseren, dan innoveren.

www.solipsis.nl
www.solipsis.nl/werkplek

GROTE DIVERSITEIT VERANDERINGEN IN DE VERPAKKINGSIN- DUSTRIE

De verpakkingsmiddelenindustrie is zeer divers. Deze branche bestaat uit producenten van verpakkingsmiddelen gebaseerd op hout, papier, metaal, karton, kunststof en glas. Tot de verpakkingsindustrie behoren ook het verpakken van producten door gespecialiseerde bedrijven (co-packers) en de groothandel in emballage. De grote bedrijven binnen deze branche ontwerpen en produceren verschillende soorten verpakkingen en verpakkingsmaterialen, terwijl de kleine bedrijven zich veelal richten op onderdelen als sluitingen of op één soort verpakking. De verpakkingsmiddelenindustrie verandert. De markt wil kleinere series, meer variatie en meer maatwerk, een hogere kwaliteit en snellere levering. Dat heeft te maken met de toename van het aantal kleinere gezinnen en eenpersoonshuishoudens, met behoefte aan gemak en met aandacht voor gezondheid en voedselkwaliteit. En het heeft ook te maken met de groei van aankopen via internet. Voor de verpakkingsproducenten betekent dit een complexer productieproces.

VERPAKKING ALS MARKETINGTOOL

De vier bekende P's in marketing zijn product, prijs, plaats en promotie. Maar onderschat ook een vijfde P, die van packaging, niet (officieel valt deze natuurlijk onder de P van product). Een verpakking draagt bij aan de branding van het bedrijf. Een goede verpakking straalt vertrouwen uit en mensen vertrouwen snel iets wat herkenbaar overkomt. Vertrouwen is een van de factoren die zorgen dat een klant bij een bedrijf koopt en blijft kopen. De ideale verpakking verschilt per product, per doelgroep en is afhankelijk van de context. Het verpakkingsdesign moet mooi en herkenbaar zijn. Daarnaast is een juiste kleurstelling, materiaal en het gebruiksgemak/snelheid waarmee het verpakkingsmateriaal geopend kan worden, steeds belangrijker. Verpakkingen moeten steeds creatiever, esthetisch aantrekkelijker en vooral persoonlijker worden. Er komen nog steeds ieder jaar meer producten op de markt bij. Dus het blijft belangrijk om als product en merk zichtbaar te blijven. Zorgen dat de verpakking naast herkenbaar en creatief, ook duurzaam is, is een mooie uitdaging voor de verpakkingsindustrie.

GEEN VERSPILLING

De verpakkingsindustrie kampt met een imago probleem. Vaak wordt een verpakking als verspilling gezien, gebaseerd op het feit dat lange tijd omdozen veel te groot waren en opgevuld werden om goederen te beschermen. Maar een verpakking is nooit een verspilling en heeft altijd een functie. Denk aan het bewaren en beschermen van het product gedurende de hele keten van fabrikant naar de gebruiker, waaronder het vervoer en de tussentijdse opslag. Daarnaast draagt een goede verpakking bij aan de houdbaarheid en de garantie voor de gezondheid en de veiligheid van de consument.

STERK GEDREVEN DOOR TRENDS FLEXIBELE VERPAKKINGEN

De verpakkingsbranche wordt sterk gedreven door trends. Deze trends komen voort uit het gedrag van consumenten. Doordat er in Nederland steeds meer eenpersoonshuishoudens zijn, is de vraag naar kleine verpakkingen gegroeid. Een kleinere verpakking kan ook helpen in het tegengaan van voedselverspilling. Door kleinere verpakkingen te maken, gebruikt een consument alleen dat wat ze nodig heeft en is het makkelijker passend te kopen. Door de vergrijzing is de vraag gestegen naar verpakkingen die gemakkelijk te openen zijn. Consumenten willen daarbij mooie verpakkingen met duidelijke instructies, die licht zijn en gerecycled kunnen worden. Daarnaast moeten de kosten natuurlijk laag zijn. Daarom wordt steeds meer gebruikgemaakt van zogenaamde flexibele verpakkingen: kunststof of papieren zakken, pouches en folies. Deze flexibele verpakkingen hebben diverse voordelen zoals lagere transportkosten en ze zijn lichter, duurzamer en circulair. Voor de verpakkingsindustrie leveren deze verpakkingen echter ook uitdagingen op. Er is bijvoorbeeld een groot verschil tussen harde verpakkingen en zachte verpakkingen, zoals afmeting en dikte, waardoor productieprocessen moeten worden aangepast.

VERMINDEREN, MINIMALISEREN EN HERGEBRUIKEN MINDER PLASTIC

Decennialang was plastic een teken van vooruitgang, maar de laatste jaren heeft plastic een nare bijklank gekregen, onder meer door het wereldwijde afvalprobleem en de plastic soep. De roep om minder plastic wordt steeds luider. Zo willen supermarkten het aantal verpakkingen met 20 procent verminderen in 2025. Daarnaast zouden de verpakkingen die nog gebruikt worden in 2025 voor 95 procent uit recyclebaar materiaal moeten bestaan. Of dit haalbaar is, blijft nog even de vraag. De juiste oplossing voor het recycelen van plastic is nog niet gevonden en gaat wellicht nog tientallen jaren duren. Het falend afvalsysteem in veel landen zal de plastic soep de komende jaren ook niet doen afnemen. Verminderen, minimaliseren en hergebruiken van verpakkingen lijkt daarom op dit moment de best te varen koers.

PAPIEREN VERPAKKINGEN MEER RECYCLEN

Papier is gemakkelijker afbreekbaar dan plastic. Het recycelen van papier is meer ingeburgerd dan het recycelen van plastic. In 2017 werd bijvoorbeeld 1262 kton papier gebruikt voor verpakkingen. Daarvan werd 1099 kton gerecycled, dat is ongeveer 87 procent. Door het beter recycelen van verpakkingsmateriaal wordt de circulaire economie gestimuleerd. Dat houdt in dat er minder energie nodig is om verpakkingen te maken. Het materiaal bestaat namelijk al. Een mooi voordeel is dat er zo ook minder plastic verpakkingen en ander afval in de natuur terecht komt. Naast recycelen is ook upcycelen een andere trend. Hierbij wordt gerecycled op een manier dat er een eindproduct ontstaat dat van een hogere kwaliteit of meer is dan het origineel.

MONTAPACKING HELPT KLANTEN IN E-COMMERCE FORS TE GROEIEN

SPRINGPLANK NAAR MEER OMZET

E-commerce oftewel handel via internet stijgt met vijftien procent per jaar. De klanten van Montapacking groeien via hun webshops dubbel zo hard en de rek lijkt er nog lang niet uit. Daar zit niet alleen een uitgekiende logistiek van inpakken en verzenden achter, maar ook een IT-structuur die op basis van big data en kunstmatige intelligentie voorspellingen doet over consumentengedrag.

"Wij ondersteunen de e-commerce met een veelomvattende dienstverlening", aldus Edwin van der Ham.

Je hoeft je luie stoel niet uit, je hebt inzage in de beschikbaarheid van je favoriete product(en), je kunt makkelijk prijzen vergelijken en met een paar muisklikken verzekeren je je van bezorging aan huis, dezelfde of de volgende (werkdag). Consumenten ontdekken massaal het gemak en comfort van online winkelen en een constant groeiend aantal webshops speelt gretig op die behoefte in. Volgens Edwin van der Ham, directeur-eigenaar van Montapacking, hoeft dat niet veel meer te vergen dan goede producten en effectieve marketing. "Ons klantenbestand telt verschillende eenmansbedrijfjes in eigendom van een student, iemand van nog geen twintig die soms al een miljoenenomzet bereikt. Wij ondersteunen de e-commerce met een veelomvattende dienstverlening, van opslag en voorraadbeheer tot inpakken, verzenden en retourneren afwikkelen. Inmiddels doen we dat voor zo'n 650 webshops en daar komen er gemiddeld twee per week bij."

CELDELINGSFILOSOFIE

Het voorbeeld van de jonge ondernemers maakt een glimlach bij Van der Ham los, want hij is zelf al sinds zijn jeugd het prototype van iemand met een neus voor zaken. "Als kind van 8 fokte ik thuis op de boerderij konijnen. Tijdens mijn studie technische

automatisering runde ik verschillende bedrijfjes en na het behalen van mijn diploma was ik bij World Online, kort voor de gewraakte beursgang. 'We zoeken een partij die inpakwerk voor ons kan verrichten,' kreeg ik te horen. Ik blufte dat ik daar een bedrijf in had en ging aan de slag. Het bestaat nog steeds, als onderdeel van Montapacking, naast negen warehouses op verschillende locaties in Nederland. In totaal beschikken we over 120.000 vierkante meter warehouse oftewel 24 voetbalvelden." De decentralisatie heeft volgens de oprichter geen geografische reden, maar een strategische. "Wij huldigen de celdelingsfilosofie. Per locatie werken we met maximaal honderd mensen en blijven we weg van een vergadercultuur en managementlaagjes, waarmee we de lijnen richting onze relaties kort houden. Dat zijn immers MKB'ers. Onze managers hebben het karakter van ondernemers en spreken dezelfde taal als onze klanten."

99,98 PROCENT VLEKKELOOS

Dit laatste sluit naadloos aan bij de filosofie van Montapacking: e-commerce leuker maken. "In alle processen stellen wij het belang van de consument centraal, de eindgebruiker, de klant van onze klant. Het bestelproces in een webshop moet plezier geven,

een positieve beleving. Dat vraagt om een gebruiksvriendelijk traject met overzichtelijke stappen, duidelijkheid over de beschikbaarheid van het product en variatiemogelijkheden en controle over de bezorging: niet alleen wannéér, maar ook door welke pakketdienst. De consument toont zich bereid om te betalen voor zulke service. Nauw hiermee samen hangt het belang van onze klant, die in reviews vijf sterren wil genereren. Pas als derde kijken wij naar hoe we onszelf blij kunnen maken, wat bij een tevreden klant veelal eenvoudig blijkt. Vaak nemen we beslissingen die voor ons op de korte termijn niet gunstig uitpakken, maar waarvan de consument wél de vruchten plukt. Winst is wat ons betreft een gevolg." Geen loze woorden, zoals bijvoorbeeld blijkt uit het extreemlage foutpercentage bij de verwerking van orders. "In 99,98 procent van de gevallen verloopt de levering kwalitatief vlekkeloos. Dat garanderen wij zelfs aan onze klanten. Het moet volgens ons ook, want de eindgebruiker begrijpt niet hoe het komt dat hij de verkeerde maat schoenen ontvangt. Overal in onze processen hebben wij controlemechanismen ingebouwd om een perfecte klantbeleving te creëren."

DATA-ANALYSE

Montapacking onderscheidt zich in de markt van fulfilment - logistieke afhandeling van pakketjes - niet alleen met het laagste foutpercentage, maar ook met een vooruitstrevende IT-structuur. Van der Ham: "Om te beginnen helpen wij klanten met de techniek achter hun webshop, track and trace en de communicatie richting de eindgebruiker bij retouren. Ook maken we een koppeling naar verkoopplatformen als Bol.com en Amazon. Daarbij werken we met een virtuele voorraad: stel dat de klant van een product fysiek vijf stuks heeft liggen, dan voeren wij die in alle verkoopkanalen op en vindt er een digitale vermenigvuldiging plaats, wat de omzetkansen vergroot. Nog mooier is dat wij via Monta Smart Stock de daadwerkelijke voorraad per klant met gemiddeld dertig procent kunnen reduceren, wat hem kosten bespaart en waarmee hij middelen overhoudt bijvoorbeeld om te adverteren via Google. Het werkt op basis van kunstmatige intelligentie en big data, die voorspellen wat er verkocht gaat worden. Webshops kunnen hun voorraad daar dan optimaal op aanpassen. Daarnaast helpen we de klant zijn product te promoten aan de hand van data-analyse. Als je weet dat de consument zes weken doet met een potje handcrème, kun je na vijfentwintig dagen automatisch een aanbieding doen in je nieuwsbrief. Bestelt iemand shampoo voor rood haar, dan is het vanwege de specifieke huid relevant om zonnebrandcrème met een hoge factor onder de aandacht te brengen. Zulke verbanden halen wij uit onze data analyses."

HEVIGE PIEK

Dankzij de slimme IT kan Montapacking ook in de glazen bol kijken ter voorbereiding op het verwerken van bestellingen, een proces dat direct na middernacht een even korte als hevige piek in de logistiek veroorzaakt. "Vanavond voor twaalf uur besteld, morgenvroeg voor tien uur bezorgd, dat vinden we als consumenten met zijn allen inmiddels heel normaal. Wij introduceerden zeven jaar geleden als eerste fulfilment-bedrijf in de e-commerce zo'n korte levertijd. Dagelijks gaan er bij ons 50.000 bestellingen doorheen, waarvan een fors deel héél kort voor middernacht geplaatst wordt. Om tien over twaalf staan de busjes van de pakketdiensten hier om alles op te halen en die

wachten niet. Nou kan ons systeem 's middags om vier uur voor negentig procent nauwkeurig voorspellen hoeveel bestellingen er tot het nachtelijk uur zullen plaatsvinden. Daarop stemmen wij onze logistiek en personele bezetting af. We kennen de effecten rond de momenten dat salarissen en de kinderbijslag gestort worden, we weten wat weersomstandigheden met bepaalde producten doen etcetera." Er gaat een gigantische digitale wereld achter Montapacking schuil, een wereld waarvan wij consumenten allen deel uitmaken en waarbij we voor deze partner in e-commerce stevast op nummer één staan.

www.montapacking.nl

Krijg sneller betaald met Rabo Betaalverzoek

Ontvang sneller je geld door Rabo Betaalverzoeken te versturen naar je klanten.
Eenvoudig, gebruiksvriendelijk en tijdsbesparend.

Kom maar op met de toekomst

AnnaSofia van Hooijdonk

Living Life Coach

HORSE AND DOG ASSISTED COACHING

Stilstaan bij, terugblikken op en verder leven na verandering, trauma, verlies van een naaste, relatie, baan of gezondheid.

Laat je verwonderen, ontroeren en inspireren!

Voor persoonlijke en professionele groei:
Leer je kwaliteiten beter kennen
verbeter of verdiep je relaties
(her)vind je levensbalans
Optimaliseer de samenwerking in een team

Wilt u meer weten over deze Horse and Dog Assisted Coaching methode? Neem dan contact op:

L.I.V.I.N.G.

06 45 52 26 96

living.lifecoach@gmail.com

www.info-living.nl

☆ Totaal Entertainment bij Hill's in Bergharen ☆

Hill's AMERICAN DINER Amerikaans familierestaurant - bedrijfsuitjes
vrijgezellenfeest - familiedag - events - terras

actieve groepsuitjes - kinderfeestjes - spelshows
lasergamen - paintballen - break & smashroom

SNACKPOINT frites - snacks - hamburgers - steaks - spareribs
Hill's softijs - milkshakes - afhalen - online bestellen

Groepsuitje Bergharen

50 activiteiten voor jong en oud!

Stompdijk 9, Bergharen 0487-507283

facebook.com/hillsbergharen hillsbergharen.nl info@hillsbergharen.nl

MÉÉR ONDER- NEMERS NAAR MÉÉR BUITENLAND

Als medeoprichter van NLinBusiness biedt VNO-NCW jou één plek waar je jouw internationale ondernemersreis start of juist uitbreidt. Doe als ondernemer je voordeel met dit platform en laat je inspireren; online en fysiek.

VNO-NCW Midden en NLinBusiness slaan de handen ineen om ondernemers in Oost- en Midden- Nederland te enthousiasmeren en stimuleren om (meer) internationaal te gaan ondernemen. De combinatie van het nationale en internationale karakter van NLinBusiness en de regionale positie van VNO-NCW Midden zien beide organisaties als de perfecte springplank voor de ondernemer met exportplannen.

OVER NLINBUSINESS

NLinBusiness is er voor de Nederlandse ondernemers uit het midden- en kleinbedrijf die (meer) internationaal willen ondernemen, maar dat nog niet doen. De reden? Gebrek aan kennis van de markt, onbekende wet- en regelgeving en moeite om partners te vinden.

Met hulp van NLinBusiness wordt ondernemen in het buitenland voor Nederlandse ondernemers makkelijker gemaakt. Wereldwijd heeft NLinBusiness 40 Cities of Opportunity geselecteerd. Dit zijn kansrijke steden waar actief aan NL Business Hubs wordt gewerkt, sterke netwerken van Nederlandse ondernemers en lokale professionele dienstverleners. Zo vind je snel de juiste mensen om je heen en wordt internationaal zakendoen een stuk makkelijker!

Op het online NLinBusiness platform vind je als ondernemer informatie over de markt die je wilt betreden, verhalen van ondernemers die succesvol internationaal ondernemen en kun je in contact komen met potentiële partners in het buitenland. Daarnaast vind je informatie van de overheid en het bedrijfsleven over internationaal

ondernemen op een plek om zo jouw online zoektocht makkelijker en efficiënter te maken.

SAMENWERKING VNO-MIDDEN EN NLINBUSINESS

Samen met NLinBusiness gaan we activiteiten organiseren omtrent actuele thema's binnen internationaal ondernemen. Denk hierbij aan werksessies, themasessies en workshops. Daarnaast gaan we ook online de samenwerking aan. Via de website van VNO-NCW Midden heb je direct toegang tot het digitale platform, waar je alle informatie kunt vinden over internationaal zakendoen. Wil je advies op maat van NLinBusiness? Ook dat is mogelijk.

Edo Offerhaus, algemeen directeur NLinBusiness: "Nederlandse ondernemers hebben slimme oplossingen voor lastige, wereldwijde uitdagingen. De potentie van ondernemers heeft vaak een grotere reikwijdte dan zij zich realiseren: een kwestie van kansen identificeren. Tijdens handelsmissies én tijdens individuele trajecten met ondernemers merk ik steeds weer dat de kansen over de grens legio zijn. Soms dicht bij huis, zoals in Duitsland. Daar boeken Nederlandse ondernemers met hoogwaardige digitale kennis successen met 3D-printing in de auto-industrie. Ook op 'exotische' plekken kunnen Nederlanders verschil maken: zo vertrouwt Colombia voor stadsdistributie vandaag de dag op bakfietsen van Hollandse makelij. In Vietnam, waar steden dichtgeslibd zijn, wordt CO2-vrij transport gerealiseerd door elektrische scooters, made in Holland."

NIEUWSGIERIG GEWORDEN?

Bezoek www.nlinbusiness.com
Algemene vragen over internationaal zakendoen via office@nlinbusiness.com
Vragen over partnerships en diensten voor zakelijk dienstverleners: dirk@nlinbusiness.com

Ben jij als zakelijk dienstverlener actief op het gebied van 'internationaal ondernemen en export voor het MKB' dan komen wij graag in contact met jou.

VNO-NCW MIDDEN INTERNATIONALISEERT

VNO-NCW Midden stimuleert en helpt mkb-bedrijven in Gelderland in hun exportambities. We verbinden internationale netwerken, stellen concrete actie- en activiteitenagenda's op voor ondernemers, organiseren bijeenkomsten en jaarlijks een ledenreis naar buitenland; dit jaar naar Baku, Azerbeidzjan, 28 oktober – 1 november. Belangrijke partners waarmee we samenwerken zijn GO4EXPORT en NLinBusiness.
www.vno-ncwmidden.nl/themas/internationalisering

WELKOM BIJ KASTEEL OPHEMERT

maakt dromen mogelijk

TROUWEN

Trouwen op een echt kasteel uit 1265 en de hele dag het kasteel voor uzelf en uw dierbaren. Deze unieke beleving én ons hoge serviceniveau vormen de ingrediënten voor de dag van uw leven.

beleef de dag van je leven

VERGADEREN

Wilt u traditioneel vergaderen of staat u open voor een inspirerende meeting? Wilt u een klantendag organiseren? Dit kan allemaal op kasteel Ophemert. Graag denken wij met u mee.

inspirerend vergaderen

OVERNACHTEN

Kasteel Ophemert heeft ook een unieke Bed & Breakfast. In de sfeervolle kamers geniet u van alle privacy en comfort. Met een schitterend uitzicht over de kasteeltuin waant u zich even kasteelheer of kasteelvrouw.

een vorstelijk gevoel

KASTEEL OPHEMERT ♦ DREEF 2 ♦ 4061 BL OPHEMERT ♦ TELEFOON: 0344-651924

E-MAIL: KASTEELOPHEMERT@GMAIL.COM ♦ WEBSITE: WWW.KASTEELOPHEMERT.NL

RIJXSEN STIMULEERT ARBEIDSPARTICIPATIE

TIMMERWERK PASSEND IN MVO-BELEID

Maatschappelijk verantwoord ondernemen, dat wordt bij Rijkssen Speciaal Timmerwerk met hoofdletters geschreven. Binnen een actief en breed bedrijfsbeleid op dat gebied past het creëren van een werkplek voor een gemotiveerde medewerker met een afstand tot de arbeidsmarkt. Een groot draagvlak vanuit het team helpt dit succesvol mogelijk te maken.

Wanneer je door de werkplaats van het in 2018 opgeleverde bedrijfspand loopt, merk je direct de ruime lichtval en de schone arbeidsomstandigheden op, elementen die bijdragen aan het welzijn van de medewerkers. “Wij hechten daar veel waarde aan, als onderdeel van een sterk op MVO georiënteerde bedrijfsvoering,” vertelt Thomas Rijkssen, die het in Maurik gevestigde familiebedrijf in 1997 oprichtte en zich bijgestaan weet door zijn echtgenote en zoon. “Zo kopen we uitsluitend duurzaam FSC-hout in en benutten we via een geautomatiseerd proces de materialen zodanig, dat het percentage afval minimaal is. Wat we overhouden, blijkt ruim voldoende om niet alleen ons eigen energiezuinige gebouw in de koude

maanden volledig warm te stoken, maar ook dat van het bedrijf hier tegenover. Stroom halen we deels uit zonnepanelen en we scheiden zorgvuldig al het afval.” Een bewuste koers van Rijkssen Speciaal Timmerwerk, dat zowel de particuliere als de zakelijke markt bedient met maatwerk, van tafels en kasten tot keukens, trappen en winkelinrichtingen.

ERG WAARDEVOL

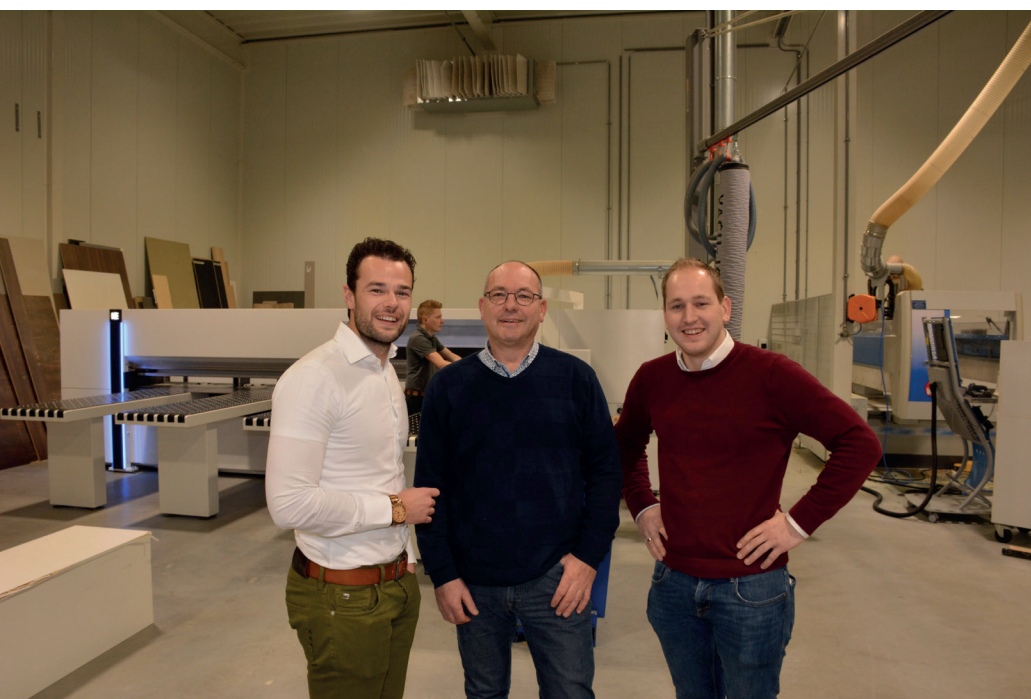
In het kader van MVO loopt sinds kort een statushouder twee dagen per week stage bij Rijkssen en vorig jaar creëerde het bedrijf een arbeidsplaats voor een jonge, toen nieuwe medewerker die na een ongeluk en een langdurige revalidatie graag weer ergens aan

de slag wilde. “Wij vinden het erg waardevol om iemand in zulke omstandigheden de kans te geven om terug te keren in het arbeidsproces, binnen de sociale omgeving die collega's kunnen bieden,” geeft Rijkssen aan. “Voorafgaand daaraan heb ik eerst alle medewerkers bij elkaar geroepen en hen gevraagd hoe ze met zo'n situatie zouden omgaan. Toen bleek dat iedereen er heel positief tegenover stond, wist ik dat er voldoende draagvlak was om zo'n arbeidsplaats te creëren. Dat vraagt om een aantal aanpassingen, zoals in dit geval een flexibele houding van de collega's, met de bereidheid om de medewerker te helpen wanneer hij daarom vraagt en dus het eigen werk daarvoor te onderbreken.”

VOLLE ONDERSTEUNING

Rijkssen investeerde ook in hulpmiddelen, waarvoor overigens subsidiemogelijkheden bestaan, net als voor de loonkosten (zie www.uwv.nl). “Met alle vragen en kwesties rondom deze doelgroepgerichte arbeidsplaats kan ik terecht bij Tom Bronk, re-integratieadviseur van de gemeenten Buren en Neder-Betuwe. Hij fungeert als vast aanspreekpunt en kent de weg binnen de vaak complexe wet- en regelgeving, waarbij hij ons de volle ondersteuning geeft. Erg fijn, want als je deze zaken als ondernemer zelf moet uitzoeken, zie je soms door de bomen het bos niet meer. We willen ons graag profileren op het gebied van MVO en daar tijd en energie in steken, maar de aandacht voor de dagelijkse gang van zaken mogen we niet uit het oog verliezen. Gelukkig blijkt de situatie met onze collega die een kans verdiende uitstekend te werken, mede door zijn eigen prettige sociale eigenschappen, die hem bij de rest van het team een hoge gunfactor bezorgen.”

Meer informatie: www.buren.nl

18 WERK EN PRIVÉ: HOE HOUD JE DE BALANS?

88% van werkend Nederland ondervindt regelmatig stress. Dat is een zorgelijk percentage. Deze stress kan zorgen voor een sterke vermindering van het leefplezier, maar ook voor stressuitingen zoals gemoedswisselingen, depressie, problemen in relationele sfeer, vermindering van eigenwaarde, slechter slapen, lagere weerstand en uiteindelijk een burn-out.

Maar er liggen nog meer nadelen op de loer als stress een chronische factor is. Het stresshormoon cortisol giert dan namelijk doorlopend door ons lijf. Dat hormoon zorgt ervoor dat we in optimale staat van paraatheid zijn (de vecht-vlucht stand van ons lichaam). Dit is geëvolueerd omdat we gedurende ons bestaan regelmatig alle focus nodig hebben en daar moet dan alle energie naar toe. Wanneer we in de oertijd moesten jagen of vluchten, hadden we alle energie en focus nodig om te rennen. Daarvoor trekken we alle energie uit direct beschikbare energie; glycogeen, ofwel suikers. Deze energie ligt opgeslagen in onze spieren en is direct beschikbaar. Onze vetstofwisseling gaat dan even op een laag pitje. Ook gaat

alle energie naar de spieren, waardoor onze weerstand lager wordt en we minder energie beschikbaar hebben voor andere lichamelijke processen zoals creatief denken en de spijsvertering. Tijdens die vecht-vlucht toestand was dat in de oertijd natuurlijk helemaal oke. Nu we in deze moderne tijd die energie niet meer op die manier kwijt kunnen en door stress doorlopend in die vecht-vlucht toestand dreigen te staan, werkt dit systeem tegen ons.

WERKGEVER EN LEIDINGGEVENDE

Allereerst kun je als werkgever een omgeving creëren waarin stress minder de kop op steekt. Misschien wel de belangrijkste actie om regelmatig te ondernemen, is vragen stellen: "Hoe

gaat het met je, gaat nog alles goed, kan je je werk goed aan, loop je niet over, heb je plezier in je werk?" Die persoonlijke aandacht is erg prettig en biedt de ruimte om te praten over eventueel aanwezige chronische stressfactoren. De persoonlijke aandacht biedt ook de ruimte voor complimenten en geeft een gevoel van ondersteuning, wat belangrijke aspecten zijn voor medewerkers om goed met werkdruk om te kunnen gaan en minder stress te beleven. Wat binnen organisaties ook erg goed werkt is een WGG- en WKB-cultuur. WGG staat voor Wat Gaat Goed en WKB staat voor Wat Kan Beter. Vaak wordt er alleen geanalyseerd of gesproken wat niet goed gaat, maar de evaluatiemomenten worden een stuk positiever als je eerst de WKB's in kaart brengt en daarna afsluit met de WGG, dus samen bespreken wat goed gaat binnen de organisatie. Deze insteek biedt weer ruimte voor persoonlijke complimenten en inspraak in oplossingen, ook weer een primaire factor voor een goed gevoel op de werkplek.

In dit rijtje voor de werkgever kunnen de flexibele werktijden niet missen. Veel mensen willen niet meer fulltime werken, hebben kinderen, werken misschien graag ook eens thuis. Kortom, een gepersonaliseerd werk/privé-plan kan veel betekenen voor een positieve balansbeleving.

WERKNEMER

Uiteraard ligt de verantwoordelijkheid voor een goede balans niet alleen bij de werkgever. De werknemer kan zelf veel doen om die balans positief te houden. Voor de hand liggend is natuurlijk de duidelijkheid en openheid over je werk-privé balans aangeven en over de stand van zaken, als een ander eens over een grens gaat. Als het niet vermeld wordt, kan er niets aan gedaan worden. Ook voor jezelf opkomen is een belangrijke pijler om een goede balans te houden. Net als niet altijd maar alles naar je toe trekken, want vroeg of laat heb niet alleen jij nadeel, ook de collega's en de werkgever.

Stress is vaak een persoonlijke perceptie die zijn oorzaak vindt in onvoldoende tijd voor lichamelijke en mentale ontspanning. De vecht-vlucht stand, stress dus, activeert je sympathische zenuwstelsel. Onder andere beweging en ontspanning activeert je parasympathische zenuwstelsel. Als het parasympathische zenuwstelsel onvoldoende geactiveerd wordt, dan kan het lichaam niet herstellen. Het is dus belangrijk om te weten hoe dat te activeren en om dat dan ook meerdere malen per dag te doen. Hier een paar mogelijkheden:

DIEPE NEUSADEMHALING

Sluit je mond en adem zo sterk als je kan in door je neus, alsof je een vochtige neus even flink ophaalt, maar dan langer en steviger. Laat daarna de adem gewoon natuurlijk los. Doe dit 10 tot 15 keer achter elkaar. Elke keer als je deze oefening doet, activeer je even het parasympathische zenuwstelsel en komen serotonine, melatonine, oxitrine en het Dhea hormoon vrij. Sluit je vecht-vlucht stand even af, vermindert het adrenaline en cortisol in je systeem en staat je lichaam in ontspan- en herstelmoodus.

BEWEGEN EN SPORTEN

Er zijn veel andere activiteiten die ons parasympathische zenuwstelsel activeren, waarvan bewegen en sporten hele belangrijke zijn. Elke wandeling, elke keer als we sporten of de spieren versterken, elke keer als we stretchen, een yoga les doen, pilates, enz. zorgen we ervoor dat ons lichaam in de herstelmoodus gaat. Beter elk dagdeel deze herstelmoodus activeren dan een keer per dag of twee keer per week.

MINDFULNESS

De meest eenvoudige manier van mentale ontspanning is je favoriete muziek luisteren met een koptelefoon en je ogen dicht. Een andere manier is een zittende bodyscan. Gewoon even zitten en aandacht geven aan je voeten, wat je voelt, je

benen, hoe je zit, je rug, of je ergens last van hebt, je schouders, ergens spanning, je nek, armen, gezicht. Door aandacht te hebben voor je lijf, ben je even weg van piekeren, denken aan het verleden, zorgen over morgen.

MEDITATIE

De ultieme manier om het parasympathische zenuwstelsel te activeren, is mentale ontspanning door meditatie. Jaren geleden is al wetenschappelijk onderzocht wat meditatie met onze hormonen doet; het activeert onze ontspan- en herstelmoodus. Meditatie doe je door een minuut even naar iets te staren en daarin op te gaan, maar kan ook door bijvoorbeeld stiltemeditatie te oefenen, te mediteren met behulp van een mantra, een geluid of klank, onder begeleiding van iemand die je door de meditatie heen praat. Er zijn honderden manieren om te mediteren.

Kortom, gebruik je lijf, je ademhaling, mentale rust en zenuwstelsel als gezondheidsmedicijn.

www.hoedoejedat.nu

John van Heel
Leefstijl medicijn coach,
docent leefstijlcoach
opleiding en auteur
van het boek 'Bewegen
als medicijn, hoe doe
je dat?'

Gerard
Verhagen
FOTOGRAFIE

We ♥ PrintMedia

Houdt u ook zo van schitterend drukwerk, scherpe prijzen en uitstekende service? Neem nu contact op en ondervind zelf de geweldige kwaliteit van ons Nederlands/Baltisch traject: optimaal van boom tot deur.

Bouwmeesterweg 52 | 3123 AA Schiedam T 010 247 6666 W www.balmedia.com E info@balmedia.com

ACCOUNTANTS *jb* ADVISEURS

Een belangrijk uitgangspunt voor ons is de persoonlijke benadering van onze cliënten en relaties. Iedere ondernemer, onderneming en relatie is in onze ogen uniek en staat bij ons centraal.

Betrokkenheid, helderheid en vertrouwen zijn de kernwoorden van onze dienstverlening. En snelheid, want door alert te reageren op nieuwe situaties en wetswijzigingen stellen wij u in staat de juiste beslissingen te nemen. Snelheid betekent ook stiptheid, onder meer in het aanleveren van uw jaarstukken. Dit bespaart de cliënten tijd en kosten en wij kunnen tijdig adviseren.

Onze dienstverlening is erop gericht om u uw zorgen te ontnemen. U te informeren en adviseren met verstand van zaken. Uw zaken. Daarom werken wij voor u en uw bedrijf alsof het om onze eigen onderneming gaat. De

JB Accountants & Adviseurs BV is een zelfstandig accountantskantoor waar een enthousiast team van accountants, belastingadviseurs en medewerkers als een hecht team samenwerkt ten behoeve van onze cliënten.

diensten die JB Accountants & Adviseurs BV aanbiedt zijn onder te verdelen in de volgende hoofdgroepen:

- **Accountancy**
- **Salaris**
- **Advies**
- **Fiscaal**

Als u verdere informatie wenst over ons kantoor en onze diensten kunt u altijd contact met ons opnemen. Via de mail jeroen@jbaccountants.nl of telefonisch onder het nummer 0345 535786.

JB Accountants en Adviseurs

Herman Kuykstraat 56c | 4191 AL Geldermalsen | +31 (0)345 - 53 57 86
info@jbaccountants.nl | www.jbaccountants.nl

CYBER SECURITYLESSSEN VOOR HET MKB

Rijk Prosman
ICT & Security consultant bij Aspect ICT

Van grote en kleinere organisaties lezen we steeds weer in het nieuws dat zij slachtoffer zijn van cybercriminaliteit. En hoewel er bij de meeste bedrijven een taboe heerst over het delen van informatie over hoe zij slachtoffer zijn geworden, zien we dat er ook steeds meer organisaties juist wél openheid van zaken geven om zo te zorgen dat iedereen hiervan kan leren. Voorbeelden zijn de Gemeente Lochem en de Universiteit Maastricht. Ook steeds meer kleinere organisaties volgen dit voorbeeld. Zo vertelde garagehouder Peter Schoolderman dat hij op een dag zag dat zijn al zijn systemen “op slot” stonden en een hacker 6.000 dollar in cryptomunten eiste. Uiteindelijk is er geen losgeld betaald, maar de organisatie moet nog dagelijks hinder ondervinden van deze hack. De totale schade wordt geschat op maar liefst € 50.000,00.

Hoewel het MKB niet goed te vergelijken is met grote organisaties, valt er wel degelijk iets te leren van de lessen die gedeeld zijn door bijvoorbeeld de Universiteit Maastricht. Maar om te beginnen zullen organisaties moeten erkennen dat ook zij doel kunnen zijn van hackers. Een goede virusscanner en een firewall zijn dan niet voldoende om een dergelijke ramp te voorkomen. Denk daarom na wat de mogelijke gevolgen zijn voor uw organisatie wanneer u wordt getroffen.

De belangrijkste lessen die ook voor het MKB bruikbaar zijn, willen wij graag met u delen:

1. Zorg ervoor dat al uw systemen altijd up-to-date zijn

De ketting is zo sterk als de zwakste schakel. Wanneer de meeste systemen up-to-date zijn, is dit niet voldoende. Bij de Universiteit Maastricht zagen we dat slechts 5 à 6 van de 650 servers (= minder dan 1%!) niet helemaal up-to-date waren. Precies deze servers werden misbruikt.

2. Zorg voor verschillende backups en minimaal een zogenaamde ‘offline backup’

Zorg ervoor dat naast de zogenaamde ‘online backups’ ook ‘offline backups’ gemaakt worden. Dit zijn backups die na het backupproces worden losgekoppeld van het systeem en niet via systemen in het netwerk bereikbaar zijn. Een voorbeeld hiervan zijn de traditionele tape-backups die na het maken van de backup automatisch kunnen worden uitgeworpen. Ook kunnen hier externe harde schijven voor worden gebruikt.

3. Breng verschillende beveiligingsniveaus aan

Door verschillende beveiligingsniveaus aan te brengen in systemen en netwerken, is de schade te beperken. Dit wordt ook wel ‘segmenteren’ genoemd. Ook is het aan te bevelen onderscheid aan te brengen in met welke ‘sleutel’ je toegang kan krijgen tot

welk systeem. Krijgt een hacker onverhoopt een sleutel in handen, dan kan hij maar bij beperkte systemen komen.

4. Gebruik 2-staps-verificatie

Zolang er al wachtwoorden worden gebruikt, worden deze gekraakt. We zien dat dit momenteel bijzonder vaak gebeurt bij gebruikers die gebruikmaken van Microsoft Office 365. Door middel van een doortrapte phishingmail worden inloggegevens gelekt waardoor kwaadwillenden volledige toegang krijgen tot mailboxen en systemen van organisaties, waarna onder andere de bekende CEO-fraude wordt gepleegd. Een goede maatregel om accounts beter te beschermen, is het instellen van zogenaamde 2-staps-verificatie (ook wel bekend als multi-factor authenticatie). In de meeste systemen is dit met beperkte tot geen aanvullende kosten in te stellen en het beveiligingsniveau wordt hiermee substantieel verhoogd.

Wij helpen u graag verder om uw organisatie weerbaarder te maken tegen cybercriminaliteit! Bel ons gerust voor een vrijblijvend advies of kennismaking via telefoonnummer: 0184 – 675 400. U de koffie, wij de koeken?

www.aspect-ict.nl

Bron: <https://eenvandaag.avrotros.nl/item/garagehouder-peter-schoolderman-werd-gehackt-dit-grapje-heeft-mij-50000-euro-gekost/>

Foto Shutterstock/Fokke Baarsen

POTENTIËLE SLEUTELROL BIJ ENERGIETRANSITIE

WATERSTOF IS HOT

De toepassingen van waterstof zijn divers: in de industrie, voor elektriciteitsproductie, als brandstof voor vrachtwagens en auto's en voor de verwarming van gebouwen. Maar het is vooral de inzet voor transport en grootschalige opslag van duurzame energie die zorgt voor een potentiële sleutelrol in de energietransitie. "Slimme combinaties van elektriciteit en waterstof dragen bij aan een betaalbare en snelle overgang naar een duurzaam energiesysteem", zegt hoogleraar Ad van Wijk.

Er gaat bijna geen dag voorbij of er wordt een nieuw waterstofinitiatief aangekondigd, zo lijkt het. Een woonwijk in Hoozeveer met een eigen waterstofcentrale. De verkenning van transnationale businesscases voor groene waterstof in Nederland en Noordrijn-Westfalen. En Shell, Gasunie en Groningen Seaports die plannen aankondigen voor 's werelds grootste offshore windpark en Europa's grootste waterstof-

fabriek in de Eemshaven. "Een wereld van verschil met een aantal jaren geleden", zegt Ad van Wijk, hoogleraar Future Energy Systems aan de TU Delft. Als het Coronavirus geen roet in het eten gooit, worden de Olympische Spelen in Japan een echte showcase voor waterstof. "Dat wordt ingezet voor transport van sporters en officials en voor de energievoorziening in het Olympisch dorp. De exposure die dit oplevert, draagt zeker bij aan het momentum voor waterstof."

GRIJS, BLAUW, GROEN

Waterstof is een energiedrager die gemaakt kan worden uit fossiele energie zoals gas of kolen, maar ook uit duurzame energiebronnen zoals zon of wind. "De in chemie en petrochemie gebruikte waterstof wordt gewonnen uit aardgas waarbij CO₂ vrijkomt. Dat noemen we grijze waterstof", aldus Van Wijk. "Als deze CO₂ wordt afgevangen en opgeslagen in bijvoorbeeld lege gasvelden, is sprake van blauwe waterstof.

Via grootschalige windparken opgewekte energie kan na omzetting in waterstof aan land worden gebracht en verder gedistribueerd.

“DE ENERGIE-TRANSITIE IS EEN COMPLEXE MATERIE DIE OVERALL INZICHT VEREIST.”

Ontstaat waterstof door elektrolyse waarbij water met behulp van elektriciteit wordt gescheiden in waterstof en zuurstof en deze elektriciteit is afkomstig van zon en wind, dan is dat groene waterstof. Via een omgekeerd proces, de brandstofcel, kan weer elektriciteit worden gemaakt door samenvoeging van waterstof en zuurstof uit de lucht.”

HINDENBURG

Als het gaat om veiligheid wordt vaak gerefereerd aan de brandende Hindenburg in 1937. “Die zeppelin was gevuld met waterstof. Maar dat is extreem licht en stijgt met 72 km/uur op. Dus toen de Hindenburg openscheurde, vervloog de waterstof razendsnel. Wat brandde, was het omhulsel.” Net als bij elke vorm van energie en energieopslag zijn er ook bij waterstof risico's. “Maar het is zeker zo veilig, zo niet veiliger dan aardgas. Zo komt bij verbranding van waterstof nooit koolmonoxide vrij.”

VERVANGER VAN AARDGAS

Zoals de Hindenburg illustreert, is de inzet van waterstof allesbehalve nieuw. “In de industrie wordt het al lange tijd bij verschillende processen gebruikt. Denk aan de productie van ammoniak en in raffinaderijen.” Maar de mogelijke toepassingen zijn veel diverser, bijvoorbeeld in de gebouwde omgeving. “Waterstof kan prima dienen als – gedeeltelijke – vervanger van aardgas. Een verwarmingsketel die werkt op waterstof is vergelijkbaar met de aardgasvariant die we nu gebruiken. Ook een brandstofcel die elektriciteit én warmte maakt, kan in de toekomst interessant zijn voor woningen. In Japan wordt deze al toegepast.”

ZWAAR TRANSPORT

Voor vervoer is waterstof eveneens een mogelijke brandstof. “In feite is dit ook een vorm van elektrisch rijden. In plaats van dat stroom uit een accu komt, wordt deze met een brandstofcel gemaakt uit water- en zuurstof.” Waterstof wordt nu nog vooral ingezet voor zwaar transport. “Als je dit met batterijen wilt doen, zijn er daar zoveel van nodig dat de gewichtstoename een bottleneck wordt. Tanken van waterstof gaat veel sneller dan opladen en de actieradius is groter. Cruciaal voor bussen, trucks en schepen.”

WISPELTURIGE OVERHEID

Ook voor personenauto's kan waterstof een interessant alternatief zijn. “Een dekkende infrastructuur is dan een vereiste. In ons land zijn er amper waterstofstations. Er is wel een subsidieregeling maar van een echte aanjaagrol van de overheid is geen sprake.” In Duitsland is dat heel anders. “In een consortium met grote benzinemaatschappijen realiseert de overheid daar tot 2023 een netwerk van 400 waterstof-

tankpunten. Dit zal voor een enorme impuls zorgen. Begin februari 2020 waren er al 82 operationeel.”

Bij nieuwe energiesystemen is regie van de overheid essentieel, benadrukt Van Wijk. “Duitsland voert al tientallen jaren een consistent beleid. Onze overheid is veel wispelturiger. Daar is nog veel te winnen.”

EUROPA EN DE EVENAAR

Wellicht de grootste potentiële impact heeft waterstof als energiedrager. “Een vat olie of kuub gas heeft overal ter wereld dezelfde energie-inhoud. De energieopbrengst van zon en wind daarentegen verschilt sterk per locatie. Rond de evenaar leveren zonnepanelen het hele jaar door eenzelfde hoeveelheid energie, twee tot drie keer zoveel als in Europa. Bovendien is in grote delen van Europa de energievraag hoog als de opbrengst van zonnepanelen laag is. Opslag van energie in batterijen is kostbaar en niet mogelijk voor een langere periode. Daarom moeten we andere oplossingen zoeken voor de ambitie om volledig over te schakelen op groene energie. Met waterstof kun je zon- en windstroom over grote afstanden transporteren en opslaan, bijvoorbeeld in zoutkoepels. Daar slaan we ook al tientallen jaren aardgas in op. Voor het transport kan het bestaande gasleidingennet worden gebruikt. Vervolgens kan waterstof na omzetting worden ingezet voor de eerdergenoemde toepassingen: industrie, elektriciteitsproductie, vervoer en de verwarming van gebouwen.”

UTOPIE

Dat een klein en dichtbevolkt land als Nederland zelf in haar duurzame energievoorziening kan voorzien, is een utopie. “We importeren nu al meer dan de helft van onze energie. In 2018 werd Nederland zelfs voor het eerst netto-importeur van aardgas. Het is simpelweg onmogelijk om alle benodigde groene energie hier op te wekken. Kijk naar de grote weerstand die er nu al is tegen windmolens en zonneparken. Daarom zullen we ook duurzame energie van buiten ons grondgebied moeten betrekken. Bijvoorbeeld van grootschalige windparken ver weg op de Noordzee. Als de daarmee opgewekte energie omgezet wordt in waterstof, kan dat via bestaande gasleidingen op zee aan land worden gebracht en verder gedistribueerd.”

VLUCHTELINGENSTROOM

Als het gaat om de zon als energiebron ziet Van Wijk grote mogelijkheden in Noord-Afrika. “De Sahara is twee keer zo groot als heel Europa, dunbevolkt en met ideale omstandigheden voor zonne-energie. Na omzetting in waterstof kan de daar opgewekte energie via tankers of – deels al bestaande – gasleidingen naar Europa worden vervoerd.”

Foto Toyota Material Handling

Alles draait om de kostprijs. “In de Sahara wek je nu zonnestroom op voor 1,5 eurocent per kWh. Mocht je deze energie willen transporteren via kabels dan is dat vele malen duurder dan met waterstof door pijpleidingen. Met de kosten voor omzetting in waterstof – inclusief het voor elektrolyse benodigde gedemineraliseerde water – plus transport- en opslagkosten kan de prijs concurreren met hier opgewekte zonne-energie.”

Bijkomend effect: grootschalige energieproductie in Noord-Afrika draagt bij aan de welvaart in het gebied. “Dit kan van invloed zijn op de vluchtelingenstroom. Deze impact wordt onderkend door eurocommissaris Frans Timmermans, zo bleek tijdens een toelichting op zijn klimaatplannen.”

MILKRUN

Genoemde voorbeelden hebben veelal betrekking op de langere termijn. Wat kunnen ondernemers nu al met waterstof? “Steeds meer bedrijven gebruiken waterstoftrucks voor zwaar transport,” aldus Van Wijk. “Gemeenten bouwen vuilnis- en veegwagens om naar waterstof. En Future Proof Shipping wil een binnenvaartschip geschikt maken voor waterstofaandrijving.”

In de Valleiregio zijn er concrete plannen voor een Milkrun, een tankwagen die waterstof levert voor de aandrijving van vorkheftrucks. “Die rijden nu vaak op batterijen. Het opladen ervan kost veel tijd, in tegenstelling tot het tanken van waterstof. In distributiecentra die 24/7 operationeel zijn, kan waterstofaandrijving een interessante businesscase opleveren. Er zijn immers minder vorkheftrucks nodig.”

In de Valleiregio zijn er plannen voor een Milkrun, een tankwagen die waterstof levert voor de aandrijving van vorkheftrucks.

Waterstof is een kansrijke toepassing voor zwaar transport. Theo Pouw laat een truck ombouwen naar waterstof en bestelde een nieuwe Nikola Tre-waterstoftruck. De bouwtoeleverancier is ook bezig met de ontwikkeling van een waterstofschip.

Foto Theo Pouw

FELLE DISCUSSIES

Om de potentie van waterstof ten volle te benutten, zijn ingrijpende overheidskeuzes en grootschalige investeringen nodig. Mede daardoor zijn de discussies over de voor- en nadelen van waterstof soms fel. “De toon ervan verbaast me wel. In andere landen zie je dat amper.” Ook Van Wijk wordt aangevallen; hij zou een te rooskleurig perspectief schetsen voor waterstof. “Maar de energietransitie is een complexe materie die *overall* inzicht vereist. Vaak focust iemand op de negatieve eigenschappen van waterstof. Door de benodigde omzettingen is het minder efficiënt dan duurzame energie die je direct kunt inzetten via accu's. Maar het gaat niet om deze systeem-efficiency maar om de totale kosten van een systeemoplossing. Als duurzame energie langere tijd moet worden opgeslagen of over grote afstanden vervoerd moet worden, valt de berekening vaak in het voordeel van waterstof uit.”

GEEN HEILIGE GRAAL

Waterstof is niet de heilige graal, benadrukt Van Wijk. “Rijd je alleen korte afstanden dan voldoet een auto met batterijen prima. En bij optimaal geïsoleerde nieuwbouwwoningen volstaat lage temperatuurverwarming met zonnepanelen, een warmtepomp en warmteterugwinning. Maar voor veel bestaande woningen – denk aan oudere gebouwen zonder spouwmuur en met houten vloeren – is dit systeem ongeschikt. De benodigde investeringen zijn simpelweg te hoog. Waterstof kan dan uitkomst bieden, bijvoorbeeld voor verwarming op piekmomenten, als onderdeel van een hybride systeem. Het bestaande gasleidingnet behoudt daarbij zijn functie. Dergelijke slimme combinaties van elektriciteit en waterstof dragen bij aan een betaalbare en snelle overgang naar een duurzaam energiesysteem.”

VOLLEDIG ELEKTRISCHE BESTELAUTO BEZIG AAN OPMARS

Zo'n 59 procent van de bedrijven met meer dan 6 bestelauto's overweegt serieus om in 2020 een volledig elektrische LCV aan te schaffen, 47 procent overweegt een PHEV. Fleetowners verwachten zelfs dat in 2025 een derde van hun fleet elektrisch zal zijn aangedreven. De eerste Monitor Lichte Bedrijfswagens, schetst nog (veel) meer inzichten in de ontwikkelingen op de huidige LCV-markt.

Het onderzoek is een initiatief van RAI Vereniging en wordt uitgevoerd door VMS | Insight. Die laatste partij is ook verantwoordelijk voor het toonaangevende jaarlijkse Nationaal Zakenauto Onderzoek (NZO). De afgelopen maanden hebben fleetowners in groten getale meegewerkt aan het onderzoek.

Als de respondenten wordt gevraagd de grote veranderingen te benoemen die de komende 5 jaar op hun bedrijf afkomen en die serieuze invloed zullen hebben op de wijze waarop de mobiliteitsbehoefte is ingericht, is er één verandering die er met kop en schouders bovenuit steekt: Schoner rijden (= brandstoftransitie, elektrificatie, CO₂-reductie, emissievrij rijden)! Op de tweede plaats komt 'logistieke

veranderingen als gevolg van veranderingen in het bedrijf (groei, locatie, markt, etc.). Veranderende wet- en regelgeving en afsluiten binnensteden volgen op respectievelijk plaats 3 en 4. Van dealers, importeurs en van de overheid wordt een belangrijke rol verwacht om het bedrijf te helpen omgaan met deze veranderingen.

BETROUWBAARHEID/KWALITEIT
Ruime aandacht in de Monitor Lichte Bedrijfswagens ook voor de bestelauto zelf. Waaraan moet die voldoen, wat is de merkvoorkeur en hoe zit het met de NPS-scores (aanbevelingsscores)? Betrouwbaarheid/kwaliteit blijkt bovenaan te staan als het gaat om de keuze van een bestelauto. Waarbij geldt dat voor kleine bedrijven kosten/TCO nauwelijks een rol spelen. Zijn er meer dan 6 bestelauto's in het park, dan speelt die factor wel mee. Welke merken genieten de voorkeur? Volkswagen, Toyota en Mercedes-Benz worden het vaakst overwogen. Ford scoort met de PHEV en dan vooral bij grote fleets. Maar bovenal: een voorkeurspositie is sterk afhankelijk van het aanwezig zijn van een merk in de fleet.

Ook opmerkelijk: de aanbevelingsscores (NPS) bij bestelauto's zijn relatief laag. Alleen Toyota en Volkswagen behalen een positieve NPS.

Hoe kleiner de fleet, hoe hoger de aanbeveling. Andersom geldt dus ook: hoe groter de fleet, hoe kritischer en hoe lager de aanbeveling. Stimuleren van zuinig rijgedrag

Verduurzaming blijkt de grootste gemene deler bij alle fleetowners met LCV's in het park. Naarmate de fleet groter wordt, stijgt het percentage bedrijven dat 'groen' bezig is. Dat wordt vooral gerealiseerd door middel van autokeuze (kiezen voor laag brandstofverbruik en/of uitstoot), zeker bij bedrijven met een grotere fleet (minimaal 6 bedrijfswagens). Stimuleren van zuinig rijgedrag staat op de 2e plaats gevolgd door een zo efficiënt mogelijke ritplanning. De keuze voor een vol-elektrische variant speelt hierin dus ook een belangrijke rol: Bij grotere fleets is dat voornemen zelfs 59 procent. De belangrijkste randvoorwaarden voor de keuze voor EV en PHEV zijn heel functioneel. In volgorde van belangrijkheid: voldoende actieradius, voldoende oplaadpunten, voldoende laadvermogen. Ruim daarna volgen prijs, TCO en aanbod van merken/modellen. Opvallend is dat de gewenste actieradius veel hoger ligt dan het gemiddelde aantal kilometers dat per dag wordt gereden.

Bron: bestelauto-expo.nl

RIJ-IMPRESSIE OPEL CORSA-E

SCHOON GENOEGEN

De veelgehoorde klacht dat elektrisch rijden kostentechnisch buiten veler bereik ligt begint te verstommen nu er steeds meer EV's in de lagere prijssegmenten verschijnen, al blinken die vaak niet uit in actieradius. Wat dat betreft mogen ze een voorbeeld nemen aan de Opel Corsa-e. Wij gingen met de demonstratieversie van Opel-dealer Mulders op pad en hadden er direct schoon genoeg van...

Als je de reclame-uitingen van Opel volgt, rijst wellicht het vermoeden dat de Corsa in zijn nieuwste gedaante alléén met elektrische aandrijving bestaat. Het gamma telt echter ook een scala aan verbrandingsmotoren, want de markt daarvoor verdwijnt heus niet zomaar. Evengoed focussen steeds meer bedrijven zich op EV's, die de prestaties op de duurzaamheidsladder vlot opschroeven en

met hun lage bijtelling van acht procent bij medewerkers in de gratie vallen. Het vergt geen hogere wiskunde om je daarbij te realiseren dat de cataloguswaarde de andere invloedrijke factor vormt voor de gebruikers en juist op dat vlak plaatst de Opel Corsa-e zichzelf in de schijnwerpers, verkrijgbaar vanaf € 30.990 euro. Op papier klinkt dat als een behoorlijke smak geld, maar met de bekende subsidies voor ondernemers komt het plaatje er heel anders uit te zien, zeker als je daarin ook de operationele kosten laat meewegen. Het veel eenvoudiger onderhoud valt goedkoper uit en wanneer je het voor elkaar krijgt om de auto via zonne-energie op te laden, sla je echt een slag. Praktisch gezien komt het model sterk uit de verf met zijn snellaadtijd van dertig minuten (tachtig procent accuvulling) en zijn actieradius, die volgens de WLTP-normering maximaal 337 kilometer bedraagt, een fraaie waarde in dit prijssegment.

BELANGRIJKE REDEN

Bij de recent gelanceerde Corsa mag je zonder overdrijven stellen dat hij van top tot teen nieuw is, ook onderhuids. Daar schuilt een belangrijke reden achter, namelijk het feit dat de ingenieurs de opdracht kregen om een platform te ontwikkelen dat zich moeiteloos leent voor zowel traditionele als elektrische aandrijving. Aldus treffen we bij de e-versie geen inderhaast omgebouwde EV vol compromissen, maar een product waarbij in de basis alles al de juiste plaats kreeg. Dat geldt dan met name voor het accupakket, dat keurig onder de vloer verdwijnt en daarmee een genereuze bagageruimte overlaat. Het Franse moederbedrijf PSA stelde de Opel-ontwerpers wel kaders, aangezien de Corsa zijn platform deelt met andere compacte modellen onder de merkenparaplu. Knap dan toch dat die beperking zich niet doet gelden in het design, dat uitgebalanceerd oogt en waarschijnlijk bij een breed publiek in de smaak zal vallen. De demo van Opel Mulders (vestiging Tiel) springt nadrukkelijk in het oog met de felle kleur Orange Fizz en het contrasterende zwarte dak, een combinatie die het fris gestileerde model goed kan hebben.

DIGITALE WERELD

Bij een elektrische auto verwacht je wel een beetje dat je in een digitale wereld stapt. Dat blijkt hier inderdaad het geval, met in het dashboard een prominente plaats voor twee beeldschermen: één in het midden voor de multimedia, één pal voor je neus om je over het rijden te informeren. Daar zie je onder de snelheidswaarschuwing de energie door het voertuig stromen. Als het gaat om bediening van de displays en de overige functies aan boord, die nog enkele fysieke knoppen kennen, valt de Opel Corsa-e gemakkelijk te doorgronden. Ook zonder instructieboekje bij de hand wijst bijna alles zich vanzelf. De handleiding kan trouwens zwemmen in het werkelijk enorme dashboardkastje, dat flink bijdraagt aan de toch al ruime opbergmogelijkheden. Prettig in deze Elegance-versie zijn twee verticaal verstelbare stoelen, die voortreffelijk zitten. De in twee richtingen beweegbare stuurkolom staat zelfs in de onderste positie wat hoog, maar dat moet wel, anders laat de snelheidsmeter zich niet aflezen. Enige kritiek verdienen de harde deurpanelen en de tamelijk krappe ruimte op de achterbank,

DE 136 PK
STERKE MOTOR
ZOEMT VRIJWEL
ONHOORBAAR

waar de hoofdsteunen nogal in de nekwerfels duwen. Gelukkig voor de knieën hebben de voorstoelen aan de achterzijde een zachte afwerking in plaats van de harde schalen die je bij veel merken ziet.

TWEE KANTEN OP

Op het gebied van standaarduitrusting zet de Opel Corsa-e zijn beste beentje voor. Reeds in de basisversie Edition beschikt hij over automatische airconditioning, spiegelverwarming, een licht- en een regensensor, een zelfdimmende binnenspiegel, cruise control met een snelheidsbegrenzer, een connectief mediasysteem met een DAB+-radio, Apple CarPlay, bluetooth en een aanraak-scherm alsmede een aardige reeks elektronische veiligheidsvoorzieningen. Daaronder botspreventie met voetgangers- en fietsersherkenning, vermoeidheidswaarschuwing, actieve rijstrookassistentie en een verkeersbordenlezer. Tegen meerprijs kun je twee

kanten op. De GS Line (vanaf € 32.899) zet in op een sportieve beleving met stoerdere bumpers, ledachterlichten en kuipstoelen, de Elegance (vanaf € 32.899) biedt een wat chiquere afwerking met bovendien een middenarmsteun voorin en hoogteverstelling voor de passagiersstoel. Beide versies profiteren van 16-inch lichtmetalen wielen en een lederen stuurwiel. Enkele prima geprijsde losse pakketten zijn zeker het overwegen waard.

VALT NOOIT TEGEN

Even los van actieradiusperikelen, die de Corsa-e niet gauw parten zullen spelen, valt een elektrische aandrijflijn in de dagelijkse omgang vrijwel nooit tegen. De 136 pk sterke motor zoemt vrijwel onhoorbaar en biedt door zijn constante, toerentalonafhankelijke koppel altijd een berg trekkraft. Dat maakt een versnellingsbak overbodig, waardoor je dus ook geen schakelschokjes voelt. Je moet natuurlijk wel - langs elektronische weg - de

letter P, R, N, D of B selecteren, waarvan de laatste staat voor een rijmodus die de auto zeer sterk op de motor laat afremmen. Dan treedt het aanwezige regeneratiesysteem om het accupakket extra stroom toe te dienen maximaal in werking. Best een lekkere functie in het gebruik, want als je een beetje anticipeert, hoef je de normale remmen van de Corsa-e in het dagelijks verkeer amper nog aan te spreken. Afhankelijk van je voorkeur berijd je deze Opel in standje Eco, Normal of Sport, met in het laatste geval een zeer felle gasrespons tegenover wat minder actieradius. Echter, zelfs in het groenste programma zit het met de sprintcapaciteiten wel snor.

BEMOEIENIS

Dat deze compacte EV zo daadkrachtig accelereert mag des te opmerkelijker heten als je naar zijn leeggewicht van maar liefst 1530 kilogram kijkt. In het weggedrag voel je daar

weinig van, doordat de meeste massa zich laag in de bodem bevindt en de carrosserie tijdens stevig bochtenwerk niet erg aan het rollen brengt. Met een sportieve rijstijl heeft deze Opel geen moeite, al wordt de besturing wat gevoelloos bij sterk indraaien op lagere snelheden. Forceer je de zaak wanneer de weg zich buigt, dan zal hij gemeedelijk over de voorwielen wegschuiven. In het veercomfort laten de ingenieurs van PSA merkbaar een zekere bemoeienis gelden, want dat staat op een vrij hoog niveau voor zo'n compact model als dit. Het draagt bij aan de conclusie dat deze Opel Corsa-e mooi profiteert van de verregaande Franse invloeden. In het algemeen kun je hem op weinig minpunten betrappen en dat is goed nieuws voor een auto die elektrisch rijden democratiseert.

www.mulders-opel.nl

WOUTER MULDER'S, OPEL MULDER'S:

'ELEKTRIFICATIE VORMT SPEERPUNT'

Het past wel bij een merk dat een bliksemschicht in het logo voert: Opel zet volop in op elektrificatie van zijn modellenaanbod. "Dat vormt nu het speerpunt en we zullen er snel veel van merken," zegt Wouter Mulders van dealerbedrijf Mulders. "Sterker nog, we bieden nu reeds een aantal keuzemogelijkheden, waaronder de Ampera-e, die we zelfs nog met vier procent bijtelling kunnen leveren.

"Elke nieuwe modelgeneratie die Opel vanaf nu op de markt brengt krijgt een variant met volelektrische aandrijving en er komen ook plug-in hybrides beschikbaar," aldus Mulders. "Dat geldt zowel voor personen- als bedrijfswagens. De ontwikkeling raakte in een stroomversnelling toen het Franse autoconcern PSA ons merk overnam. Dat biedt veel mogelijkheden om platformen en technologieën te delen en daarmee de investeringskosten breder uit te smeren, met als resultaat dat we geëlektrificeerde modellen tegen aantrekkelijke prijzen kunnen aanbieden." We zien dat bij de Corsa-e, waarmee we een rijndruk opdeden, maar ook bij de recent gelanceerde Grandland X met plug-in hybridetechniek. Hij bestaat als Hybrid met 225 pk en Hybrid4 met 300 pk en vierwielaandrijving, met prijzen vanaf € 44.193 respectievelijk € 48.350. "Als je puur elektrisch rijdt, ligt de actieradius rond de vijftig kilometer, wat voor veel mensen emissievrij woon-werkverkeer binnen bereik brengt. Daarmee is het een geschikte keuze wanneer je een hogere instap wenst en als bedrijf goed wilt presteren op de duurzaamheidsladder. De combinatie met een turbobenzinemotor maakt deze Grandland X-versies flexibel genoeg voor lange reizen, zoals op vakantie."

VOLLEDIGE EUROPESE VOORRAAD

De 'verhuizing' van Opel vanuit General Motors naar PSA betekent binnenkort juist het afscheid van de nog samen met de Amerikanen ontwikkelde Ampera-e. "Eigenlijk een heel recent model, dat in 2017 op de markt verscheen," vertelt Mulders. "Het betreft één van de weinige elektrische crossovers met een realistisch rijbereik van 420 kilometer en een prijsstelling onder de vijftig

mille. Sterker nog, nu hij uitgefaseerd wordt, leveren we hem tussen de 32.000 en 37.000 euro, afhankelijk van de gekozen versie. De Nederlandse importeur heeft de volledige Europese voorraad toegewezen gekregen, hoewel die inmiddels hard uitdunt. Heel snelle beslissers kunnen zelfs nog kiezen voor een exemplaar dat eind vorig jaar geregistreerd is, wat vier in plaats van acht procent bijtelling betekent."

MOBILITEITSPAS

Onder de bedrijfswagens van Opel zal de Vivaro als eerste elektrische aandrijving begroeten. "Eind 2020," laat Mulders weten. "Het accupakket moet voldoende actieradius bieden voor een brede inzetbaarheid, zeker als een bedrijf veel volume en weinig gewicht te vervoeren heeft of het werkgebied vooral de regio bestrijkt. Bij een klus van een aantal uren op een vaste locatie gaat het natuurlijk ook prima, want dan laad je tussentijds bij." Daarover gesproken: Opel Mulders (met vestigingen in Tiel, Culemborg en Nijmegen) ondersteunt de elektrische mobiliteit met een passende dienstverlening. "In samenwerking met een installatiebedrijf zorgen we desgewenst op korte termijn voor de plaatsing van laadpunten thuis en op het bedrijf, die eventueel zakelijk mee te leasen zijn. Verder krijgen gebruikers de beschikking over een mobiliteitspas, waarmee zij hun voertuig overal in Europa onderweg kunnen opladen. De facturatie vindt automatisch plaats. Wij sluiten ons als dealer dus ten volle aan bij de transitie van Opel naar duurzamere, groenere mobiliteit."

www.mulders-opel.nl

PROCESZÓ: KOPLOPER BLIJVEN OF WORDEN

HET KAN ALTIJD BETER

Hij groeide op in een ondernemersfamilie en leerde daar altijd op zoek te gaan naar verbeteringen. Hans van Diën helpt onder de naam Proceszó organisaties om de knelpunten uit hun bedrijfsvoering te halen, de toegevoegde waarde van mensen en systemen te verhogen en de dienstverlening te optimaliseren, waardoor er onder aan de streep meer overblijft. Het motto getuigt van een permanente ambitie: het kan altijd beter.

Met gepaste trots spreekt Van Diën over zijn vader als ondernemer. "Hij vroeg zich altijd af hoe hij de concurrentie kon voorblijven door dingen beter en slimmer aan te pakken. Eerst denken, dan doen. Regelmatig doken hij en zijn broer de werkplaats in om iets uit te proberen, om te experimenteren. Maak tijd vrij om te reflecteren en om je bedrijf van een andere kant te bekijken. Dat schiet er bij veel ondernemers vaak bij in, want ja, 'er moet nog zoveel'. Overigens ben ik mijn vader zeer dankbaar dat hij me destijds stimuleerde om niet bij hem in het bedrijf te komen, maar voor een baan elders te kiezen. Dat gaf me de frisse blik die bij familiebedrijven vaak ontbreekt. In de opvatting 'we doen het altijd zo' schuilt een grote valkuil." Het ondernemersbloed kroop waar het niet gaan kon: met voldoende bagage begon Van Diën in 2004 met zijn eigen bedrijf.

LAGE GEBRUIKSDREMPEL

Proceszó, gevestigd in Rhenen, legt zich toe op proces- en informatieanalyse en leanexpertise. Het houdt zich bezig met het realiseren van korte doorlooptijden, het digitaliseren van processen en het borgen ervan in een ICT-omgeving, het helpen ontwikkelen van teams en talenten, het verbeteren van de dienstverlening, het verhogen van de productiviteit en het verlagen van de kosten. "In veel gevallen betreft het organisaties die voor een verandering staan: - zoals het invoeren van een nieuwe werkmethode - of voor een opgave op het gebied van automatisering staan. ICT moet mensen in hun dagelijks werk ondersteunen en een lage gebruiksdrempel hebben, zodat

het doelgericht werkt en je veel meer uit de organisatie haalt. Het gebeurt nog wel eens dat een bedrijf een pakket bestelt op basis van referenties, zonder de functionele behoefte gedegen te analyseren en zonder een programma van eisen op te stellen om de aanschaf te toetsen. Daardoor valt de implementatie duurder uit dan begroot en is het resultaat niet conform de verwachtingen."

INTERVIEWEN

Hoe ziet de aanpak van Proceszó er in grote lijnen uit? "Ik begin met het interviewen van tussen de zes en tien medewerkers, van de inkoper tot de monteur en de controller, maar ook de secretaresse. Geloof me, dan kom ik al ontzettend veel te weten, want mensen vertellen graag over hun werk. Ik stel zes open vragen, zoals 'wat voor cijfer geef je de organisatie?' en 'waarom?' Dat geeft mij een uitstekende indruk van hoe mensen functioneren en over het bedrijf denken. Verder vraag ik onder meer 'wat zou hier beter kunnen?' en 'noem één ding dat helpt om je werkplezier te vergroten'. Daarna introduceer ik de Toptien van Tijdverspillers, een methode met onderwerpen als 'geen deadlines', 'wisselende prioriteiten' en 'onduidelijke werkinstructies'. Daarin brengen de mensen hun eigen ranking aan, die ze ook motiveren. Waarmee de echtheid van de problematiek in het bedrijf naar voren komt."

MEEWERKEN

Op basis van de verkregen informatie stelt Van Diën een adviesrapport op met tien tot twaalf verbeterpunten. "Bijvoorbeeld op businessniveau:

AVG-ontzorgen

Bijna twee jaar na de invoering zorgt de algemene verordening persoonsgegevens oftewel AVG nog altijd voor veel onduidelijkheid, vragen, discussie en onwetendheid, zowel bij ondernemers als hun medewerkers. Onder de naam AVGCare biedt van Diën in samenwerking met vier bedrijven een compleet dienstenpakket aan. “Een quickscan en een adviesgesprek geven een duidelijk beeld van de benodigde maatregelen om aan de nieuwe wet te voldoen. De praktijk leert dat er een aantal logische opeenvolgende stappen is, waaronder het uitvoeren van een penetratietest: dan worden de systemen van de klant functioneel gehackt en blijkt waar datalekken zitten. Vervolgens gaan we aan de slag met de registratie van verwerkingsactiviteiten, dus waar in het proces sla je welke info op? Daarna volgt het maatregelen plan en stellen we een verantwoordingsdocument op, waarin je als organisatie vermeldt welke afwegingen je gemaakt hebt. Van de AVG mag bij wijze van spreken alles, mits je voor de juiste bescherming van persoonsgegevens zorgt. Binnen projectmanagement pakken we afgebakende taken op, zoals het implementeren van software en het begeleiden van de mensen op de werkvloer, bij wie we bewustwording creëren. Verder ondersteunen we organisaties met het periodiek monitoren van de ingevoerde AVG-maatregelen.”

www.avgcare.nl

UITGANGSPUNT: DE KRACHT VAN DE ORGANISATIE NAAR DE TOEKOMST TOE BETER BENUTTEN

Hans van Diën helpt onder de naam Proceszó organisaties om de knelpunten uit hun bedrijfsvoering te halen.

de kracht van de organisatie naar de toekomst toe beter benutten, met als uitgangspunt ‘doe dat waar je goed in bent, volgend jaar beter’. Stoot onrendabele bedrijfsonderdelen af, juist in deze tijd.” Via een methode genaamd De Werkversneller helpt Van Diën de bedrijfsvoering in lijn te brengen met de geformuleerde doelstellingen. Dat gaat van procesverbetering, informatiemanagement en ICT-voorzieningen tot personeel en organisatie. “Wist je dat mensen op kantoor gemiddeld anderhalf à twee uur per dag kwijt zijn aan het uitzoeken of ze over de juiste informatie beschikken? Als ik met deze zaken aan de slag ga, start ik aan het begin van het ketenproces, bijvoorbeeld bij verkoop of het organisatieonderdeel waar het meeste rendement te behalen valt. Mijn aanpak richt zich op meewerken, dus zeg ik mensen niet meteen wat ze moeten doen, maar help hen zo praktisch mogelijk. Ja, gewoon met een helm op en werkschoenen met stalen neuzen aan of juist in pak, afhankelijk van de omgeving. Iemand van buitenaf kan vaak goede veranderingen teweegbrengen, maar resultaat bereiken vraagt om onderling vertrouwen.”

5S-METHODE

Vanuit het lean-gedachtegoed hanteert Proceszó de 5S-methode: scheiden (wat bewaar je, wat mag weg), schikken (organiseren, sorteren), schoonmaken, standaardiseren (eenheid aanbrengen) en - het moeilijkst van alles - stand houden. “Veel aandacht besteed ik aan het terugdringen van verspillingen in de bedrijfsvoering, veroorzaakt door correctie van werk dat niet conform de klantwensen werd uitgevoerd, onlogische bewegingen in de productieroute, wachten op toelevering, overschot in voorraad, inefficiëntie in transport en het onjuist benutten van talent. Voor productiegerelateerde bedrijven blijkt dit traject meestal voldoende, voor kantoren en dienstverlenende organisaties liggen er vaak nog uitdagingen in automatisering en de digitalisering van processen en archieven. Het kan altijd beter.”

www.proceszo.nl

LAGARDE GROEP SPECIALIST IN SECURITY CONSULTANCY

‘BEVEILIGING IS EEN MINDSET’

Veiligheid en beveiliging spelen een steeds grotere rol in het bedrijfsleven, bij de overheid en bij instellingen voor zorg en onderwijs. Fysieke veiligheid van gebouwen, terreinen, medewerkers, bezoekers, patiënten en leerlingen, maar vooral ook digitale veiligheid ter voorkoming van steeds weer nieuwe en gevaarlijkere vormen van cybercrime. “Fysieke beveiliging en cybersecurity zijn in onze ogen multidisciplinaire vraagstukken. Het gaat altijd om de combinatie van hoogwaardige technologie, menselijk inzicht en om de integratie van producten en processen”, vertellen Arnold Versteeg en Sander Rolleman van Lagarde Groep.

Lagarde Groep is hier met 115 specialisten op het gebied van ICT, communicatie en beveiliging volledig op ingericht. Vanuit vestigingen in Putten, Ede en Hoevelaken zijn ze in heel Nederland dagelijks bezig met security consultancy in de breedste zin van het woord. Van inbraak- of branddetectie, toegangscontrole en camerabewaking tot en met de vele aspecten van cybersecurity.

Arnold Versteeg is salesmanager beveiliging. Hij studeerde bedrijfseconomie en toegepaste natuurkunde aan de Hogeschool Enschede. Sander Rolleman heeft de opleiding security management in Apeldoorn afgerond. Beiden zijn dagelijks onderweg om bedrijven en instellingen te adviseren over alle aspecten van veiligheid. “Advisering is cruciaal. We worden vaak uitgenodigd om delen van een beveiligingstraject te leveren. Bijvoorbeeld om een offerte te maken voor de installatie van een cameraobservatiesysteem voor bedrijven of zorg- en onderwijsinstellingen. Dan ligt wat ons betreft meteen de vraag op tafel waartoe dat systeem moet dienen. Is het onderdeel van een veelomvattend plan, een aanvulling op andere systemen, of wordt het alleen gebruikt om bezoekers het idee te geven dat alles goed is geregeld? Het heeft voor ons geen toegevoegde waarde om mee te offeren in een traject waar uiteindelijk uit drie aanbiedingen de goedkoopste wordt gekozen. In zo’n traject komt onze meerwaarde niet aan de orde. Die is er wel als we over de brede uitvoering van beveiliging kunnen meedenken.”

FYSIEKE BEVEILIGING

Arnold Versteeg: “Neem fysieke beveiliging. Dan praat je over zaken als veiligheidssloten, slagbomen, bollards, terreinbeveiliging en systemen voor toegangscontrole. Dat klinkt allemaal redelijk eenvoudig, het zijn zaken om kwaadwilligen tegen te houden. Maar hoe zit het met de eigen mensen? Neem toegangscontrole. Je krijgt pas toegang wanneer je gerechtigd bent het pand te betreden. Maar wie mag waar komen? Voor bezoekers ligt het antwoord voor de hand. Die moeten eerst een receptie passeren en kunnen dan gecontroleerd of begeleid hun weg door het pand vervolgen. Maar hoe zit het met medewerkers en het veiligheidsrisico dat je met eigen personeel loopt? Heeft iedereen zomaar toegang tot bijvoorbeeld alle vertrekken of de complete bedrijfsgegevens? In de praktijk is dat vaak het geval. Ons advies is om daar maatregelen tegen te nemen en een beveiliging in te richten volgens de ‘need to know’ en ‘need to be’ principes. Het één hangt altijd met het ander samen en dat verband wordt pas helder als je de risico’s analyseert en er een compleet plan van aanpak voor presenteert. Zo’n risicoanalyse levert soms verbluffende uitkomsten op, zoals de stagiaire die toegang heeft tot de printruimte, waar ook de medicijnen worden opgeslagen. De sleutel van de medicijnkast hangt in een sleutelkast die met dezelfde sleutel is te openen als de toegangsdeur. Of de schoonmakers die ’s avonds om zes uur onbewaakt toegang krijgen tot alle ruimtes. Is daar over nagedacht? Die oplossingen kunnen zeer verschillen, van zeer eenvoudig tot en met

**‘SUCCES KOMT VOORT
UIT DE INTEGRATIE
VAN PRODUCTEN EN
PROCESSEN, WAARBIJ
ICT EN FYSIEKE
MAATREGELEN SAMEN
MOETEN OPTREKKEN’**

irisscans of controles via vingerafdrukken. Ze kunnen ook enorm complex zijn. Bijvoorbeeld het project dat we hebben uitgevoerd voor de Amsterdamse Rembrandttoren. 35 Etages met dertig verschillende huurders, die allemaal verschillende rechten hebben. Dan is toegangscontrole zeker geen bijzaak.”

KLANTTEAMS

Lagarde Groep heeft een eigen werkmethode ontwikkeld, waarin klantteams centraal staan. “Wij stellen voor elke klant een team samen met specialisten die voor die klant van belang zijn. Die nauwe binding tussen klant en team via één aanspreekpunt maakt de communicatie niet alleen eenvoudig en helder, onze teams kennen bovendien hun klanten van haver tot gort. Vaak begint een werktraject met een uitgebreid kennismakingsbezoek. De teamleden zien dan bijvoorbeeld meteen welke processen voor de klant kritiek zijn, hoe de communicatiestromen verlopen en hoe ze in een geval van een calamiteit moeten reageren. Daarvoor is wat ons betreft een crisisplan noodzakelijk, zodat we in geval van nood op alles zijn voorbereid. Iedereen kent dan zijn taak en weet wat er gevraagd wordt. Dat maakt niet alleen beperking en herstel van schade eenvoudiger en sneller, het dwingt organisaties na te denken over mogelijke incidenten. Gebeurt het dan toch, dan biedt een incident-responseteam uitkomst. Het helpt organisaties met de planning van hun recovery na een aanval. Het voorkomt dat bedrijven en instellingen langer dan nodig lijden onder de gevolgen van cybercrime. Ze kunnen in veel gevallen dan snel weer verder.” De ervaringen met klantteams zijn zeer positief. “We verankeren op die manier de kwaliteit van onze dienstverlening. We kennen onze klanten en de klanten kennen ons. Dat is wat ons betreft altijd de basis voor een geslaagde en langdurige samenwerking.”

CYBERCRIME

En dan heb je het steeds grotere probleem van cybercrime. Vroeger had cybercriminaliteit nog iets lieflijks. Slimme hackers deden een voorzichtige poging om in je bedrijfssysteem in te breken. Niet om er veel schade aan te richten, maar gewoon om te laten zien dat ze het konden. Toen kwamen de jongens die er een verdienmodel in zagen, het werd al wat minder vriendelijk, of beter gezegd langzaam maar zeker enorm bedreigend. Dat kan ver gaan. Wat te denken over een tegenstander die in staat is je elektriciteitscentrales lam te leggen, om nog maar te zwijgen over kerncentrales, de werking van een dam op afstand te sturen, de verkeersleiding van een vliegveld over te nemen, alle verkeerslichten op rood te zetten, of erger nog, op groen. Het kan ook gaan om het op grote schaal versturen van nepnieuws om bijvoorbeeld verkiezingen te beïnvloeden. Dat is geen uitzondering, het is de dagelijkse praktijk. Overigens zijn ook de cyberaanvallen op het bedrijfsleven van toon veranderd. Het verdien-

modelletje van begin 2000 is veranderd in een zeer zware bedreiging. De Universiteit Maastricht betaalde recentelijk tonnen losgeld aan hackers, waarschijnlijk dezelfde die in 2018 de Universiteit Antwerpen onder vuur namen. Ook daar begon het probleem met phishing, een medewerker die een bijlage opende en zo een hacker binnenliet in het systeem. Omdat de veiligheidssoftware al lange tijd niet was bijgewerkt konden de criminelen steeds meer bedrijfsonderdelen in het systeem corrumperen, ook de back ups. Toen de schermen op zwart gingen was het te laat, de universiteit had geen schijn van kans, zelfstandig herstel was onmogelijk en dus werd er betaald. "En dat gebeurt dagelijks bij veel bedrijven en instellingen in Nederland en wereldwijd. Cybercrime is big business, alleen melden de slachtoffers zich vaak niet. Het is niet zo fijn om wereldkundig te maken dat al je klantendata op straat liggen. Wat dat betreft vormde de Universiteit van Maastricht een positieve uitzondering. Ze vertelden precies wat er was gebeurd, zodat collega-instellingen en bedrijven er van konden leren."

INFORMATIEBEVEILIGING

Malware en phishing kunnen worden geweerd met de inrichting van Advanced Threat Protection. De links en bijlagen in binnenkomende mails worden gescand. Dat is een doelgerichte manier om preventief te beveiligen tegen phishing. Zo voorkom je dat het bewustzijn van gebruikers de beveiliging bepaalt. Ook het inrichten van Intune en Endpoint protectie dragen sterk bij aan het versterken van de beveiliging. Raakt een medewerker zijn apparaat kwijt? Dan blijven de daarop aanwezige gegevens beveiligd en kunnen de data zelfs van afstand worden verwijderd. Ook kunnen hiermee updates worden gepushed, zodat de apparaten voorzien zijn van de laatste beveiligingsupdates. Informatiebeveiliging gaat ook over de vraag wie binnen de organisatie toegang heeft tot bedrijfsdata. Veel bedrijven hebben geen idee hoeveel administratieve accounts met volledige rechten er dagelijks actief zijn. Slimme technologie beperkt dat aantal, zodat alleen toegang wordt verschaft indien dat gewenst en toegestaan is (Least privilege).

BEWUSTWORDING

Cybercrime hoeft niet van buitenaf in gang te worden gezet. Ook hier kunnen kwaadwillende medewerkers veel schade aanrichten. Dat kan ook onbewust gebeuren, bijvoorbeeld omdat ze (thuis) werken via hun eigen geïnfecteerde laptop of inloggen via een open wifi-lijn. Veel bedrijven staan het gebruik van de eigen laptop toe, maar er kleven ook nadelen aan. Bijvoorbeeld waar het gaat om beveiliging van bedrijfssystemen en -gegevens, er kunnen juridische complicaties optreden - wie is verantwoordelijk voor verlies of diefstal, of bij een virus? - en er zullen afspraken over de kosten moeten worden gemaakt. En dan heb je als bedrijf net een BYOD-beleid (Bring Your Own Device) geformuleerd, word je door

de technologie ingehaald. Complete computers in smartphones en horloges worden vervangen door multimediagadgets. Draagbare technologie - denk aan smartwatches, fitness trackers en slimme brillen (Google Glass) - is waarschijnlijk de snelst groeiende van alle IT-trends en de populariteit van die wearables in de werkomgeving zou best wel eens die van de smartphone achterna kunnen gaan. Voor ondernemingen zou dit problemen kunnen gaan opleveren op het gebied van veiligheid, privacy en compliance. Beleid formuleren rond beveiliging is cruciaal, maar het begint met bewustwording, want dat is de beste verdedigingslinie tegen cybercrime. Helaas wordt het belang van cybersecurity vaak pas duidelijk als er iets gebeurt. Dan ben je te laat. Daarom moet iedereen in elke organisatie - van hoog tot laag - zijn doordrongen van de gevaren die op de loer liggen. Informeren en communiceren, dat zijn de kernwoorden. Dat moet gelijk oplopen met de invoering van een beveiligingsbeleid en

Aanbevolen locaties

Herberg De Engel

Waalbandijk 102
6669 ME Dodewaard
T 0488 411 280
E info@de-engel.nl
I www.de-engel.nl

Restaurant La Provence

Gamerschestraat 81
5301 AR Zaltbommel
T 0418 51 4070
E info@la-provence.nl
I www.la-provence.nl

SALSA, catering op locatie

Postbus 41
4153 ZG Beesd
T 06 - 522 11 459
E info@salsacatering.nl
I www.salsacatering.nl

Herberg De Zoelensche Brug

Achterstraat 2
4011 EP Zoelen
T 0344 681 292
E info@zoelenschebrug.nl
I www.zoelenschebrug.nl

De Twee Linden

Zandstraat 100
6658 CX Beneden-Leeuwen
T 0487 59 1234
E info@detweelinden.nl
I www.detweelinden.nl

alle maatregelen die daar bij horen. Anders wordt het dweilen met de kraan open.”

ONTWIKKELINGEN

De techniek verandert snel en criminelen worden steeds slimmer. “Daarom is aandacht voor veiligheidsbeleid een continu proces. Onze diensten zijn altijd maatwerk, want elke situatie is voor elke klant anders. Bovendien zijn oplossingen vaak schaalbaar. Software-oplossingen zijn soms al in licenties inbegrepen, maar maakt de klant er nog geen gebruik van. De ontwikkelingen in ons vakgebied gaan snel, we staan nooit stil, er is steeds weer een andere uitdaging. Bijvoorbeeld drones die op het dak van een bedrijf landen en inloggen op een wifi-netwerk. Daarom investeren we in de ontwikkeling van drone-detectiesystemen, die drones tijdig signaleren. We geloven heilig in Multi Factor Authenticatie (MFA), veel beter dan alleen wachtwoorden. Bedrijven investeren in uitgebreide en kostbare inbraakinstallaties, maar veel minder in systemen die kenbaar maken dat er iemand

**‘ALTIJD ALERT
ZIJN, DAAR GAAT
HET OM, ELKE
DAG WERKEN AAN
BEWUSTWORDING,
WANT ‘(CYBER)
SECURITY IS EEN
MINDSET’**

probeert in hun digitale systeem in te breken. De voor- en achterdeur worden goed bewaakt, maar de digitale poort staat wagenwijd open. Wij hebben software die hackers meteen signaleert. Meer dan 60% van de datalekken ontstaat doordat mail verkeerd wordt verstuurd. Wij hebben systemen die van de ontvanger een autorisatie verlangen, anders kunnen ze de mail niet openen. We investeren in systemen die door middel van gezichtsherkenning en gedrag de veiligheid vergroten, kortom wij proberen criminelen altijd net een slag voor te zijn en vaak lukt dat. Dat kan alleen omdat we geloven in de integratie van producten en processen, waarbij ICT en fysieke maatregelen samen moeten optrekken.” Arnold en Sander wijzen op voortdurende waakzaamheid. “Altijd alert zijn, daar gaat het om. Elke dag werken aan bewustwording, want ‘(cyber) security is een mindset”

*Kijk voor meer informatie op
www.lagarde.nl/security*

RACE TEGEN DE KLOK VOOR ONDERHANDELAARS EN ONDERNEMERS

BREXIT: THE STORY CONTINUES

Vrienden heeft Boris Johnson waarschijnlijk amper gemaakt sinds zijn aantreden als Brits premier. Of hij daar wakker van ligt, is zeer de vraag. Wat je ook van de opportunistische politicus vindt, hij heeft wel woord gehouden: *he got Brexit done*. Nu de praktische uitwerking nog. Wat is de status en wat zijn de gevolgen voor Nederlandse bedrijven?

Op 31 januari 2020 werd de Britse vlag in Brussel gestreken. Officieel om midernacht die dag verliet het Verenigd Koninkrijk definitief de Europese Unie. Het is voor eerst in de historie van de EU en haar voorgangers dat een land uit het statenverband stapte. Een trendbreuk na de sterke aanwas uit Oost-Europa. De EU telt nu nog 27 landen.

Twee dagen voor het formele vertrek wreef Nigel Farage met zijn laatste speech in het Europese Parlement nog vakkundig wat zout in de Brusselse wonden. Zwaaiend met Britse vlaggetjes namen de euroscepticus en zijn kompanen afscheid. Overigens is het de moeite waard om Farage's toespraak te beluisteren: "We love Europe, we just hate the European Union" en meer vergelijkbare oneliners.

BUSINESS AS USUAL

En nu? Wat gaan Nederlandse bedrijven en burgers merken van deze historische gebeurtenis? Voorlopig helemaal niets. Tot 31 december van dit jaar geldt een formele overgangsfase. In- en uitreizen blijft mogelijk zonder aanvullende formaliteiten. Voor EU-werknemers van Britse bedrijven is geen werk- of verblijfsvergunning vereist, vice versa is dat evenmin nodig. Nederlanders die langer dan vijf jaar in het VK wonen, kunnen een

permanente verblijfsvergunning aanvragen. Zelfs als iemand die een baan heeft of als zelfstandige werkt zich er vlak voor 31 december aanstaande vestigt, geldt deze termijn. Ook de onderlinge handel kan vooralsnog ongestoord doorgaan. Er is geen sprake van extra papierwinkel, controles of rijen vrachtwagens aan de grens.

GELIJK SPEELVELD

In maart 2020 zijn de onderhandelingen gestart over het vervolg van de relatie tussen de EU en het VK na 31 december. Dat gebeurt afwisselend in Brussel en Londen, telkens in blokken van drie weken. Namens de EU leidt Michel Barnier de delegaties. Eerder was hij al verantwoordelijk voor de eerste fase van de Brexit-gesprekken.

Over tal van onderwerpen moet overeenstemming worden bereikt; samenwerking op het gebied van veiligheid, dataverkeer, standaarden en certificeringen. Maar de meeste aandacht gaat uit naar het handelsakkoord. Vaststaat dat de douaneprocedures terugkeren. Maar hoe deze eruit gaan zien, is nog compleet onduidelijk. De Britten willen vrijheid om af te wijken van Europese richtlijnen. De EU ziet het conformeren hieraan juist als voorwaarde voor een handelsrelatie zonder

heffingen en quota. Gelden voor Britse bedrijven daarbij minder stringente voorwaarden dan verzwakt dat de concurrentiepositie van hun EU-concurrenten. Het speelveld moet gelijk zijn.

BLOK WAARSCHUWT

Uiteraard zal Boris Johnson inzetten op een betere uitgangspositie voor zijn bedrijfsleven. Onder meer VNO-NCW en MKB-Nederland benadrukken dat de EU dan maatregelen moet nemen om dit te compenseren. Mochten de onderhandelende partijen al bereid zijn om water bij de wijn te doen, dan nog is de kans reëel dat zaken doen met het VK complexer en duurder wordt.

Op de achtergrond zweeft daarbij het zwaard van Damocles; een no deal-Brexit. Aan de vooravond van de onderhandelingen waarschuwde minister Stef Blok (Buitenlandse Zaken) al nadrukkelijk voor de kans dat de gesprekken mislukken.

DERDE LAND

Mocht het doemscenario van een no deal inderdaad werkelijkheid worden dan is het VK voor de EU een zogenaamd derde land. Daarvoor gelden de regels en tarieven van de Wereldhandelsorganisatie. De EU zal dan

'WE LOVE
EUROPE,
WE JUST
HATE THE
EUROPEAN
UNION'

invoerrechten heffen op VK-producten. Gemiddeld zijn die niet hoog maar in specifieke gevallen – auto's en onderdelen, landbouwproducten – lopen ze flink op. Het VK kan op haar beurt naar eigen inzicht heffingen opleggen. Verder betekent een harde Brexit extra administratieve lasten, douaneformaliteiten en controles.

Zijn de gevolgen van een no deal voor producten ingrijpend, voor diensten is dat helemaal het geval. Bij een harde Brexit gelden daarvoor de regels van de General Agreement on Trade in Services. Dit betekent dat levering van sommige diensten helemaal niet meer mogelijk is.

BETER GOED DAN SNEL

De onderhandelingen zijn zeer complex. De hoeveelheid details is enorm en de onderhandelaars staan onder grote tijdsdruk. Deskundigen stellen vrijwel unaniem dat het simpelweg onmogelijk is om voor 31 december te komen tot een gedegen akkoord.

VNO-NCW en MKB-Nederland waarschuwen voor kunstmatige druk om de overgangsperiode zo kort mogelijk te houden. Beter een goed akkoord dan een snel akkoord, aldus de ondernemingsorganisaties. Het is mogelijk om de overgangsfase met maximaal twee jaar te verlengen. Een besluit daarover zou echter

al voor 1 juli moeten worden genomen. En premier Johnson heeft aangegeven dat hij de transitieperiode onder geen beding wil verlengen.

NIEUWE WERKELIJKHEID

Voor Nederlandse bedrijven zit er dus niets anders op dan zich voor te bereiden op een no deal-scenario. Net als op een akkoord in verschillende gradaties van hard en zacht. Hoe dat eruit ziet, zal pas duidelijk zijn als de onderhandelingen zijn afgerond. En de overeenkomst vervolgens is goedgekeurd door de parlementen van het VK en alle individuele lidstaten. Het wordt een race tegen de klok. Bedrijven hebben waarschijnlijk maar kort de tijd om hun processen aan te passen aan de nieuwe werkelijkheid.

Tal van organisaties en platforms ondersteunen bij de voorbereiding op de verschillende Brexit-scenario's. Ondernemers kunnen onder meer terecht bij hulpbijbrexit.nl, brexitloket.nl alsmede bij branche- en werkgeversorganisaties.

HET PAARD ALS SPIEGEL

Paardencoaching kan op een serieuze manier worden ingezet voor persoonlijke ontwikkelings- en teamdevelopment trajecten.

- Sta je voor een belangrijke keuze?
- Heb je te maken met burn-out?
- Heb je relationele vragen of aandachtspunten rondom opvoeding en gedrag?
- Zijn er intensieve levensveranderingen op jouw pad gekomen?
- Heb je te maken gehad met trauma of verlies?

Het spiegelen met paarden zorgt ervoor dat mensen op een essentieel niveau met zichzelf en met elkaar in gesprek komen.

INDIVIDUELE COACHING

Wanneer mensen vastlopen in werk of privé, is er vaak een meer of minder grote verandering aan vooraf gegaan, welke invloed heeft op de levensenergie.

Dit kan zich uiten in vermoeidheid, uitputting, concentratieverlies, diverse lichamelijke klachten of burn-out. Het werk- en privéleven kunnen er onder lijden.

Het paard als spiegel is een boeiende metafoor als het om personal coaching, zelfmanagement, zelfkennis en zelfontwikkeling gaat en om hierdoor uiteindelijk beter op het werk, in het team of op de afdeling te kunnen functioneren.

Het paard reflecteert perfect het menselijk gedrag en kan op deze manier confronterend en direct behulpzaam zijn bij zelfonderzoek. Tijdens de paardencoaching staat de kwaliteit van jouw leven centraal. Je leert op een unieke wijze om te gaan met en bewust te worden van het samenspel van gedachten, emoties, gevoelens en innerlijke beleving. Ieder mens heeft zijn eigen unieke leer- en levensproces. Door aan het werk te gaan met paardencoaching worden inzichten verkregen en de levensenergie weer op gang gebracht.

Juist de non-verbale communicatie en het effect hiervan op onze omgeving kan met behulp van paarden, honden en andere dieren zichtbaar gemaakt worden.

Paarden en honden helpen je ingangen te vinden naar zelfverbetering en zelfbewustzijn. Als je op een paard afstapt is dat het begin van een avontuur waarbij je persoonlijke ontwikkeling een push-up krijgt. De impact van een non-verbale boodschap van een paard is vaak onuitwisbaar.

BEDRIJFS- EN TEAMCOACHING

Waar is behoefte aan in jouw bedrijf, management, of team?

Coaching met behulp van paarden is ook bijzonder geschikt voor groeps- en teamprocessen.

Op verrassende wijze kan snel en effectief inzicht verkregen worden in wat er nodig is in

een groep of team; hoe het functioneert, hoe de interactie is met elkaar, wat er speelt en waar mogelijke verbeterpunten liggen. Waar ligt ieders kracht, welke talenten zijn aanwezig en hoe kunnen deze het team en elkaar versterken.

Paarden zijn namelijk in hun element wanneer ze samen in een kudde zijn. Ze communiceren, werken samen, zorgen voor harmonie, streven naar veiligheid, alles op een zo effectief mogelijke manier.

Een vraag of aandachtspunt neerleggen tussen en bij de paarden kan een antwoord geven op wat nodig is voor het geheel. Leiderschap is belangrijk in een kudde en elk lid daarvan verdient een eigen plek. Zo ontstaat samenwerking en balans.

Coaching met hulp en inzet van paarden is naast leerzaam en effectief ook laagdrempelig en ontzettend leuk. Op een ontspannen manier worden inzichten opgedaan die vertaald kunnen worden naar de werkvloer.

L.I.V.I.N.G. - Horse and Dog Assisted Coaching

AnnaSofia van Hooijdonk

06-45522696

living.lifecoach@gmail.com

www.info-living.nl

PROMISE SOLUTION

DENKEN IN OPLOSSINGEN

In 2019 is DigiDeur uit Tiel gestart met een project onder de naam 'Promise'. "We zijn gaan kijken of er in onze praktijk ook mensen zijn die hun schuldproblematiek verborgen houden", aldus Bas Belgers, algemeen directeur van DigiDeur. "Uitgangspunt van 'Promise' is om te onderzoeken, met hulp van de betreffende schuldenaar, of er personen of instanties zijn die mogelijk bereid zijn te helpen met het aflossen van de schulden. Je moet dan denken aan familie, vrienden of de werkgever."

Bij alle 45 cases zijn één of meerdere van deze derden inderdaad bereid gevonden om voor de betreffende schuldenaar de financiële oplossing te brengen. In het overgrote deel van de gevallen leverde dit volledige aflossing van de schulden op, in een aantal gevallen is een

afkoopbedrag ineens betaald. Alles zonder tussenkomst van de reguliere schuldhulpverlenende instanties, gemeenten of kredietbanken! Feitelijk 100% score.

EERDER AAN DE BEL TREKKEN

Veel van de derden werden overvallen door de problematiek en waren verbaasd, dat ondanks de goede band en bekendheid met de schuldenaar, juist die financiële situatie hen niet bekend was. Waarom toch niet eerder aan de bel getrokken?

FAMILIERUZIE

In één van de gevallen was er sprake van een al lang lopende familieruzie. "Toch heeft de zoon ons verzocht om contact met zijn vader te zoeken. Uiteindelijk was het zeker niet de bedoeling van zijn vader / ouders om de zoon in

de steek te laten en is een bedrag gefourneerd waarmee de zoon zijn schulden kon oplossen. En het meest fantastische was vervolgens het herstel van de familieband, de kers op de taart!"

PROMISE SOLUTION

Een geheel nieuw inzicht hoe schulden (tijdig) op te lossen buiten de reguliere en vaak overloze en tijd vretende schuldhulptrajecten om. De dienst is uiteindelijk Promise Solution gaan heten. "Wij beloven elkaar volledige medewerking en dat moet leiden tot de oplossing. Natuurlijk nooit 100% garantie, maar we zijn op de goede weg."

Heeft u vragen naar aanleiding van dit artikel, neem gerust contact op via: info@digideur.nl of 0344-636000.

DigiDeur

INCASSO &
GERECHTSDEURWAARDERSDIENSTEN

WWW.DIGIDEUR.NL

41

Promise Solution

Er zijn nog teveel mensen die schulden verborgen proberen te houden. Dat verzwijgen is eigenlijk heel onverstandig. Het is immers al lastig genoeg om schuldhulp te krijgen. Maar in je eigen omgeving zijn er misschien juist mensen die je prima kunnen helpen bij het oplossen van je financiële problemen. Zoals familie, vrienden of misschien wel je werkgever.

BOUW CRUCIALE SCHAKEL IN CIRCULAIRE ECONOMIE

HAALBARE EN SCHAALBARE OPLOSSINGEN GEVRAAGD

De Nederlandse economie moet in 2050 volledig circulair zijn. De inzet van alleen herbruikbare grondstoffen vereist een samenspel van overheid, opdrachtgevers, leveranciers, producenten en financiers. De bouw is verantwoordelijk voor de helft van al het materiaalgebruik. “Dat maakt het tot een cruciaal speerpunt in de circulaire economie”, zegt Irene ten Dam. “Zeker in een dichtbebouwde regio met een grote bouwopgave als Midden-Nederland.”

Circulariteit is een veelbesproken thema. “Toch bestaat nog vaak onduidelijkheid over de exacte betekenis”, zegt Irene ten Dam, Domeinmanager Groen bij de Economic Board Utrecht (EBU). Circulariteit gaat veel verder dan recyclen. “Het begint ermee, zo min mogelijk nieuwe materialen te gebruiken. Dat moet het uitgangspunt zijn bij het ontwerp. Mocht een product of gebouw overbodig zijn dan krijgt het idealiter een volgend leven in geheel of gedeeltelijk dezelfde vorm. Lukt dat niet dan moeten losse onderdelen en materialen eenvoudig herbruikbaar zijn. Ook hierbij speelt het ontwerp een belangrijke rol. Denk aan de toepassing van droge verbindingen zoals schroeven. Pas als hergebruik van materialen onmogelijk blijkt, is recyclen aan de orde.” Om gericht te werken aan een circulaire economie is een duidelijke definitie belangrijk. “Iedereen moet dezelfde taal spreken. Instrumenten als de door Alba Concepts ontwikkelde losmaakbaarheidsindex voor bijvoorbeeld de bouw helpen daarbij. Deze leidraad geeft inzicht in technische, procesmatige en financiële aspecten.”

NIET OP DE LANGE BAAN

De doelstellingen uit het klimaatakkoord stellen ons land voor een enorme opgave. Een gelijktijdige transitie naar een circulaire economie lijkt wellicht een brug te ver. Het is echter onverstandig circulariteit op de langere baan te schuiven, stelt Ten Dam. “Energie en circulair raken elkaar. Het klimaatakkoord draait vooral om CO₂-reductie. Maar 40 tot 60% van de uitstoot is product- en materiaalgerelateerd. Het is bemoedigend dat minister Stientje van Veldhoven pleit voor een integrale benadering.”

Circulariteit is ook onderdeel van het Europese klimaatakkoord. “De Green Deal van Timmermans bevat onder meer de richtlijn dat alleen gebouwd mag worden zonder het klimaat verder te belasten. Dat impliceert een circulaire aanpak. Het wachten is nu op de concrete uitwerking.”

100.000 NIEUWE WONINGEN

De bouw is verantwoordelijk voor de helft van alle materiaalgebruik. “Het is dus een belangrijk speerpunt bij circulariteit. Zeker in de regio Utrecht, gezien de dichte bebouwing en de grote bouwopgave. Tot 2040 zijn meer dan 100.000 nieuwe woningen nodig. De urgentie wordt verder versterkt door de stikstofproblematiek. Bouwen met lichtere materialen en meer prefabricage helpt om de impact ervan te beperken.”

Midden-Nederland telt relatief veel bedrijven die zich bezighouden met modulaire, demontabele woonconcepten. “Dank aan Jan Snel, Sustainer Homes, Built, Elements en Woodyshousing”, aldus Ten Dam. “Modulaire en circulaire woningen hebben vaak een beperkte CO₂-uitstoot en zijn flexibel qua maatvoering. Daarom kunnen deze wellicht toegestaan worden op plekken waar traditionele bebouwing geen optie is. Gezien het tekort aan bouwlocaties is het de moeite waard om deze mogelijkheid te onderzoeken.”

STIMULEER SAMENWERKING

Circulair bouwen begint met de juiste uitvraag. “Sommige opdrachtgevers besteden wel circulair aan maar doen dat via voorschrijvende, functionele criteria. Hoewel dit een stap vooruit is, stimuleert het innovatie, creativiteit en co-creatie onvoldoende. Circulariteit is een nieuw traject waarbij ketenpartners samen leren en elkaar moeten ondersteunen om tot maximaal resultaat te komen. Stimuleer dus samenwerking, bijvoorbeeld door projecten te laten uitvoeren in een bouwteam.” Inspirerend voorbeeld is het Utrechtse rijkskantoor de Knoop. “Opdrachtgever Rijksvastgoedbedrijf woog het vermogen tot samenwerken bij de selectie met maar liefst 45% mee.”

MATERIALENPASPOORT

Het hoofdkantoor van Triodos Bank in Driebergen is meermaals bekroond als de *state of the art* van circulaire nieuwbouw. Het gebouw bestaat

vrijwel geheel uit hout; de draagconstructie is verbonden met schroeven. Mocht het kantoor in de toekomst niet meer nodig zijn dan kan het eenvoudig gedemonteerd worden. En daarna elders weer worden opgebouwd of hergebruikt via losse elementen. Het complete Triodosgebouw is vastgelegd in een materialenpaspoort. “Zo is exact bekend wat later voor hergebruik beschikbaar komt”, zegt Ten Dam. Er gaan steeds meer stemmen op om zo’n materialenpaspoort verplicht te stellen. “Voor nieuwbouw vind ik dit een reële ambitie. Veel informatie is immers al digitaal beschikbaar. Als je gegevens vervolgens opslaat in een databank zoals Madaster is er een sluitend systeem. Voor bestaande gebouwen is een volledige materiaalinventarisatie echter lastig, zeker als ze al wat ouder zijn.”

CULTUUROMSLAG

Circulair bouwen vraagt veel van de sector zelf. “De bouw- en installatiebranche is conservatief met veel verschillende schakels in de keten. Samenwerking is zeker geen vanzelfsprekendheid. Circulaire bouw op grote schaal vereist echt een cultuuromslag, een andere mindset.”

Die is eveneens nodig als het gaat om financiering. “Ook hier is het zoeken naar de juiste benadering en instrumenten. Zo is bij een circulair gebouw de restwaarde van materialen mede bepalend voor een sluitende business-case.”

Afname van een product als dienst is een belangrijk aspect in de circulaire economie. “De afnemer betaalt daarbij niet voor het bezit maar voor het gebruik, inclusief onderhoud”, verduidelijkt Ten Dam. “Degene die bepalend is voor kwaliteit en levensduur – de producent – blijft eigenaar. Dit zal het gebruik van materialen voor telkens nieuwe producten fors beperken.” Financieringsarrangementen per gebouwonderdeel, al naar gelang hun levensduur, lijken de toekomst te hebben. Bovendien worden steeds meer gebouwonderdelen als dienst aangeboden: tapijt, verlichting, zelfs gevels. “Financiering van circulaire producten of diensten kan een bottleneck vormen. Daarom is het belangrijk dat een partij als Rabobank sinds kort een speciaal loket heeft voor circulaire ondernemers.” Als het gaat om financiering hoopt Ten Dam ook op veel aansprekende voorbeelden van circulaire ondernemers bij de op te richten Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM). “Circulariteit is immers een van de maatschappelijke opgaven in de Regionale Economische Agenda die leidend is voor de inzet van de ROM.”

CO₂ BEPRIJZEN

Om circulariteit te stimuleren, kan de overheid financiële en fiscale instrumenten inzetten. “Een fundamentele stap is het beprijzen van CO₂-uitstoot. Hiermee maak je nieuwe materialen en producten duurder en wordt

Het hoofdkantoor van Triodos Bank in Driebergen: de *state of the art* van circulaire nieuwbouw.

hergebruik gestimuleerd.” CO₂-beprijzing is opgenomen in het regeerakkoord. “Om een gelijk speelveld te garanderen, moet een dergelijke ingrijpende maatregel echter in Europees verband worden genomen. Ook moet nog veel gebeuren op het gebied van bewustwording bij het bedrijfsleven. Grote concerns zijn er al wel mee bezig – met onder andere DSM als voorloper – maar voor het mkb is CO₂-beprijzing nog vooral een ver van mijn bed show.”

ERVARINGEN DELEN

De weg naar een volledig circulaire economie is lang. “Om oplossingen te vinden die haalbaar en schaalbaar zijn, is het nu vooral een kwestie van onderzoeken en uitproberen”, zegt Ten Dam. “Daarom is het delen van kennis en best practices van groot belang.” Met “Circulair bouwen in de praktijk” publiceerde de EBU een inventarisatie van geleerde lessen bij regionale projecten. Hierin komen onder meer het eerdergenoemde rijkskantoor de Knoop en de nieuwbouw van Triodos aan bod. Vorig jaar bracht de EBU samen met Cistain en Superuse Studios een Handleiding Materiaal Gedreven Opdrachtgeverschap uit. Deze leidraad geeft handvatten voor het sluiten van de circulaire bouwketen. Beide uitgaven zijn te vinden op www.economicboard-utrecht.nl/groen. Verder worden aansprekende voorbeelden en projecten gedeeld via www.cirkelregio-utrecht.nl.

TRANSPORT EN LOGISTIEK IN BEWEGING

DUURZAAMHEID EN DATA DELEN

De sector transport en logistiek heeft net als de andere topsectoren in Nederland te maken met diverse uitdagingen, waaronder de transitie naar duurzaamheid. Tegelijkertijd vormt het delen van data de basis voor succesvolle samenwerkingen, maar de eerste stap is een lastige om te zetten. Tijdens Logistiekdag 2020, georganiseerd door Management Producties, kwamen beide trends aan bod.

DUURZAME KOPLOPER

Lekkerland is een groothandel en logistieke dienstverlener voor onder andere bemande tankstations en NS-kiosken. Het bedrijf zet sterk in op duurzaamheid, mede doordat de klanten een sterke behoefte hebben aan duurzame oplossingen (duurzaamheid is steeds vaker een vast onderdeel van de aanbesteding of een tendertraject) en nieuwe wetgeving (de bevoorrading van de binnensteden moet in 2025 emissieloos zijn).

Lekkerland heeft drie Lean & Green Sterren (marktleider in CO₂-reductieprogramma's voor de logistieke sector) en wil met het behalen van een vierde ster deze koploperpositie behouden. Om dit te bereiken monitort Lekkerland alle kpi's en kijkt het bedrijf voortdurend hoe processen efficiënter kunnen worden ingericht. Zo is de gemiddelde CO₂-uitstoot per rolcontainer gedaald: van 3,38 (2016) naar 2,71 kg CO₂ (2018). Door slimme keuzes in het wagonpark te maken en de uitstoot te compenseren, rijdt het bedrijf sinds juli 2019 CO₂-neutraal. Ingezamelde koffiedrab en sinaasappelschillen worden bij GRO Together gebruikt om oesterzwammen op te kweken, die vervolgens worden verwerkt in de gerechten van het bedrijfsrestaurant.

NOODZAAK

Tijdens de Klimaatconferentie van Parijs in 2015 is als doel gesteld om de temperatuur van de aarde tussen nu en 2100 met slechts anderhalf tot twee graden te laten stijgen. Om dit te bereiken, mogen we nog maar 350 gigaton CO₂ produceren. Volgens professor Alan McKinnon van Kuehne Logistics University zitten we al op een productie van 42 gigaton per jaar, waardoor we zonder maatregelen dit limiet al binnen 8,5 jaar bereiken. De logistieke sector is verantwoordelijk voor 10 tot 11% van de wereldwijde uitstoot van CO₂. Het reduceren van de productie van CO₂ binnen de sector is erg lastig. Dit wordt veroorzaakt door de grote afhankelijkheid van fossiele brandstoffen en de verwachte groei van de sector. Maatregelen die genomen zouden moeten worden, zijn het elektrificeren van alle logistieke activiteiten. De spoorwegen lopen hierin voorop. Wereldwijd wordt de helft van alle per rails verplaatste vracht elektrisch vervoerd. Korea is zelfs koploper met 100% elektrisch railvervoer. Om het percentage elektrisch treinvervoer verder te laten stijgen, moet het gebruik van batterijen en waterstofcellen in treinen worden verhoogd. De dalende kosten van batterijen maakt dit steeds aantrekkelijker.

Vrachtransport per truck is lastiger te elektrificeren, maar het is zeker niet onmogelijk. Lokale afstanden en last miles worden al steeds vaker elektrisch gereden. Ook de batterijen in deze trucks worden steeds beter en goedkoper waardoor de actieradius stijgt en de prijsdifferentiatie minder wordt. Tevens komen er steeds meer laadpalen bij. Voor long distance trucking kunnen batterijen met een hoger bereik en waterstofcellen worden ontwikkeld. Een stap verder gaat het elektrificeren van de snelweg. In Zweden, Duitsland en de VS zijn trajecten op de snelweg ingericht als eHighway. Trolleyvrachtwagens maken gebruik van elektrische kabels die boven de weg hangen.

LANGE LEVENSDUUR

Binnen de scheepvaart neemt de elektrificatie binnen verschillende categorieën schepen toe, al zijn dit wel met name kleine vaartuigen voor korte afstanden zoals veerboten. Bij grotere schepen zijn de behoeften aan grote en zware batterijen, de beperkte actieradius en de lange levensduur van de vrachtschepen remmende factoren op het elektrificeren. Ook vliegtuigen hebben

een lange levensduur. Daarbij komt dat de energiedichtheid van een tank kerosine 176 keer zo groot is als die van de beste lithium-batterijen die nu beschikbaar zijn. Bovendien neemt bij het gebruik van kerosine het totaalgewicht van het vliegtuig gedurende de vlucht af, terwijl batterijen juist voor extra gewicht zorgen. Er zijn kleine vliegtuigen geproduceerd die gebruikmaken van batterijen. Het is echter de vraag of deze batterijen kunnen worden opgeschaald naar grote jumbojets. Het toepassen van batterijen in vliegtuigen zoals luchtschepen voor lange afstanden en drones voor de laatste kilometers van een traject is in de toekomst waarschijnlijk wel haalbaar.

WAREHOUSING

1 tot 2% van de CO₂-productie komt voort uit op- en overslag en laden/lossen. Aangezien logistieke distributiecentra en magazijnen zijn aangesloten op het elektriciteitsnet, is het vrij eenvoudig om groene stroom af te nemen. Voor het verplaatsen kunnen op batterij aangedreven varianten van drayage trucks, yard hustlers en zijladers worden ingezet. Daarnaast kan er op kleine schaal duurzame energie worden opgewekt. Een mooi voorbeeld hiervan is het distributiecentrum van Rhenus Contract Logistics in Tilburg. Dankzij de zonnepanelen op het dak heeft het pand zelfs een CO₂-negatieve impact en daarmee is dit het meest energie-vriendelijke industriële gebouw ter wereld.

ENERGIEVOORZIENING

De meeste oplossingen binnen de logistiekbranche komen voort uit de inzet van duurzame elektriciteit. Daar ligt nog een flinke uitdaging, aangezien deze elektriciteit ook binnen andere sectoren moet worden ingezet om de totale CO₂-uitstoot te verkleinen. Als gevolg hiervan zal de vraag naar batterijen en de benodigde grondstoffen enorm gaan stijgen. Een alternatief voor elektriciteit is de inzet van biobrandstoffen. Uit onderzoek blijkt dat van alle biobrandstoffen bij de productie en verbranding van biomethaan de minste CO₂ wordt geproduceerd. Nadeel van biomethaan is dat de levering van de duurzame variant beperkt is en er een enorme hoeveelheid landbouwgrond nodig is om deze brandstof te produceren. Om de brandstof te kunnen maken, is nieuwe infrastructuur nodig. En het beoogde effect wordt tenietgedaan zodra er methaan weglekt (het effect van methaan is 23 keer zo groot op de atmosfeer als CO₂).

ENERGIE-EFFICIËNTIE

Naast de inzet van duurzame energiebronnen kan ook kritisch worden gekeken naar de energie-efficiëntie van vaar- en voertuigen (in Nederland worden LZV's al veel ingezet). Interne trainingsprogramma's voor chauffeurs en het voorkomen van onder- en overladen kan op jaarbasis veel brandstof besparen, net als samenwerkingsverbanden tussen bedrijven. In de Benelux organiseren Nestlé en PepsiCo gezamenlijk hun goederentransport, wat het aantal kilogram CO₂ per ton product heeft gehalveerd.

DATA DELEN

Rond het delen van data is de afgelopen jaren veel controversie ontstaan. Commerciële bedrijven ontpopten zich tot de grootste spelers terwijl er nauwelijks controle plaatsvond over wat er precies met de data gebeurde. Als gevolg hiervan schermen bedrijven hun data angstvallig af. Binnen de logistiek zit de data vaak opgesloten in silo's. Data delen kost tijd en geld mede omdat er steeds nieuwe afspraken moeten worden gemaakt tussen de verschillende partijen. Daarnaast blijft het delen van data vragen oproepen over de veiligheid en de controle hierover.

De overheid is echter van mening dat het delen van data toegevoegde waarde biedt omdat het de samenwerking door de hele keten kan optimaliseren. Om dit op een veilige manier te bewerkstellingen, ontwikkelden enkele publieke en private partijen uit de logistieke sector stichting iSHARE. Dit is een set afspraken waarmee verschillende partijen die zich in dezelfde keten bevinden, elkaar toegang geven tot hun data maar wel controle houden over wat er met de data gebeurt. Dat kan prettig zijn voor bijvoorbeeld de samenwerking tussen expediteurs, terminals en transporteurs die vaak informatie uitwisselen over locaties en laadtijden. De betrokken partijen doorlopen allemaal dezelfde stappen van identificatie, authenticatie en autorisatie.

TRANSPORTCORRIDORS

Ook het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft diens pijlen op het verbeteren van de logistieke sector gericht. Hiervoor is het initiatief Connected Transport Corridors (CTC) opgericht, dat als doel heeft om de problemen als gevolg van het verder toenemende wegverkeer (bereikbaarheid, stedelijke leefbaarheid, verkeersveiligheid) aan te pakken en daarvoor initiatieven en samenwerkingsverbanden voor de logistieke sector ontwikkelt. De afgelopen jaren hebben CTC en vervoerders, private partijen en publieke organisaties in de corridors Amsterdam Westkant, Groot Rotterdam en Zuid-Holland geëxperimenteerd met een aantal maatregelen. Voorbeelden hiervan zijn konvooirijden, de inzet van intelligente verkeersregelininstallaties (iVRI) en de applicatie Truckmeister (te vergelijken met Flitsmeister) die vrachtwagenchauffeurs waarschuwt voor ongevallen, stilstaande voertuigen, files, flitsers, slecht wegdek, een open brug, werkzaamheden en de juiste maximum snelheden. Het is de bedoeling dat de komende jaren het aantal corridors verder wordt uitgebreid en dat deze gebieden samen een dekkend netwerk vormen tot over de landsgrenzen.

Enkele voordelen die tot nu toe dankzij CTC zijn behaald: 15% betere doorstroming dankzij de inzet van IVR's bij de grens tussen Zeeland en België, 20 miljoen minder gereden kilometers (minder zoekverkeer en keren) en 24.000 ton minder CO₂-uitstoot. Bedrijven die met de informatie van CTC aan de slag willen, kunnen dit door IT-leveranciers in hun systemen laten integreren. CTC heeft zelf ook drie ICT-experts aangesteld.

NIEUWE BUSINESSMODELLEN

Paul Grefen pleit eveneens voor een beter gebruik van IT in de logistiek en supply chain management. Volgens de hoogleraar aan de TU/e wordt er nog te veel in termen van hardware gedacht. IT wordt vooral ingezet

SAMENWERKEN DOOR DATA TE DELEN

Aardappelverwerker Aviko werkt met diverse partijen samen om een stapje dichterbij een future proof supply chain te komen. Een van deze partijen is CHEP, aanbieder van houten en plastic pallets, kleine displaypallets, kratten en IBC-containers. De samenwerking met CHEP heeft als doel om grip te krijgen op de palletkosten en -kwaliteit, de administratieve lasten te verlagen en om de CO₂-voetafdruk te verkleinen. Aviko maakt met CHEP de overstap van 'pallet as an asset' naar 'pallet as a service'. Dit houdt in dat CHEP pallets levert aan Aviko en deze bij de klanten van Aviko weer ophaalt. Deze pallets worden getraceerd bij binnenkomst, op de locaties en wanneer ze weg worden opgehaald. Indien nodig worden de pallets door CHEP gerepareerd om ze te kunnen hergebruiken. Na de eerste 12 maanden bleek uit de cijfers dat er met het recycleren van 826.000 outbound pallets 650 m³ minder hout is gebruikt, 880 ton CO₂ is bespaard (geen retourlading nodig) en de administratieve lasten zijn gereduceerd.

De volgende stap van Aviko is de aansluiting bij het project van CHEP & Argusi met als doel om het wegtransport in Nederland te optimaliseren. Op basis van de gegevens in de database van CHEP kunnen verladers met een lage beladingsgraad aan bedrijven met een transportbehoefte worden gekoppeld. Door vrachtwagens beter te benutten, wordt het aantal lege kilometers gereduceerd en de beladingsgraad verhoogd. CHEP heeft al bij een aantal bedrijven een transportketen opgezet waarbij de pallets die van de producent naar de retailer worden vervoerd, door dezelfde vervoerder terug naar de producent worden gebracht zodat deze kunnen worden hergebruikt. Pallets die kapot zijn worden door CHEP opgehaald en gerepareerd, om vervolgens weer naar de producent te worden gebracht.

om het huidige systeem te verbeteren. Denk aan het digitaliseren van shipping documenten en lokale platforms voor het delen van data. Grefen is van mening dat het beter is om te kijken naar grote disruptieve spelers zoals Spotify en Google, wiens businessmodellen zijn gericht op het leveren van diensten.

IT kan ook binnen de logistiek een uitstekend middel zijn om over te stappen naar een servicegerichte business. Denk aan snellere, just-in-time levering van containers met bijvoorbeeld groenten en fruit en het verfijnen van de voorspelde aankomsttijden voor last mile deliveries. Om dit voor elkaar te krijgen, zouden de spelers in de sector samen moeten werken in agile netwerken. Dat houdt in dat je voor de bedrijfsactiviteiten waar je zelf niet goed in bent, een samenwerkingspartner zoekt en dat spelers in gezamenlijke ecosystemen gaan werken. Die ecosystemen zijn echter een stuk complexer dan de huidige logistieke ketens omdat diverse betrokken partijen (denk aan inland en deep sea terminals, inland

operators, verzenders, vaarlijnen, Logistics Service Providers en douane) allemaal informatie met elkaar moeten gaan delen. IT kan deze nieuwe manier van samenwerken faciliteren en maakt het mogelijk om realtime informatie uit te wisselen, geldstromen te beheren, agile contracten af te sluiten of juist om gevoelige data voor bepaalde partijen af te schermen. Om deze manier van samenwerken te laten slagen, is het essentieel dat het delen van data niet als een dreiging wordt gezien, maar als een manier van samenwerken. Ook is het belangrijk om niet te lang te blijven hangen in standaardisatie maar juist in actie te komen.

Ook binnen de logistieke sector geldt dus dat uit samenwerkingen mooie initiatieven voort kunnen komen. Initiatieven die duurzaam zijn voor het milieu en nieuwe verdienmodellen op kunnen leveren. Maar daarvoor is het wel noodzakelijk dat partijen elkaar vertrouwen, goede afspraken maken en dat er door middel van IT informatie wordt gedeeld.

SprintWerkt, Uw partner in arbeidsmigranten!

In Dodewaard vind u het hoofdkantoor van uitzendbureau SprintWerkt. Dankzij deze geweldige locatie kunnen wij onze relaties in Rivierland altijd voorzien van de juiste uitzendkrachten. Onze andere vestigingen zijn in Slowakije, Tsjechië, Polen en Letland. Wij zijn ABU-Lid en verder in het bezit van alle benodigde certificeringen.

Eigenaar Wilfred Brens over SprintWerkt. "Wat we voor onze uitzendkrachten doen, doen we ook voor onze opdrachtgevers. Het is afspraak=afpraak, we zijn de betrouwbare partner die altijd klaar staat. Wij helpen bedrijven om mee te bewegen met de economie, wij adviseren en lossen alle HR-vraagstukken voor ze op. Dat doen we tegen een eerlijk tarief."

De vraag naar uitzendkrachten blijft groeien. "De bron uitzendkrachten uit Polen droogt door de verbeteringen in hun economie op. Dat zagen we al geruime aankomen en daarom zijn we op zoek gegaan naar andere markten. Die hebben we gevonden. We stellen strenge eisen aan zaken als basisvaardigheid, taalvaardigheid en motivatie. Uitzenden is bij ons nog altijd maatwerk. De opdrachtgever verstrekt een nauwkeurig profiel van de medewerker die hij zoekt en daar zoeken wij de passende kracht bij. Wij zijn geen generalisten die alleen maar handjes wegzetten. Werk dat past, dat houdt de opdrachtgever en de uitzendkracht tevreden."

SprintWerkt BV | De Vlasman 10 | 6669 ND | Dodewaard | +31 (0)488-441688 |

info@sprintwerkt.nl | www.sprintwerkt.nl | Volg ons op Instagram Sprintwerktbv |

Foto; begeleiding van uitzendkrachten die beginnen aan hun eerste werkdag bij onze relatie.

ZAKELIJKE GESCHILLEN OPLOSSEN ZIT IN ONS

GROTE MARKT 20-21 GORICHEM | 0183631800 | ALGEMEEN@DNALEGAL.NL | WWW.DNALEGAL.NL

Good Services

How to design services that work

Lou Downe

GOOD SERVICES

Door Lou Downe

Of het nu gaat om een energiebedrijf, gemeente of webshop, als een organisatie goede dienstverlening biedt, herken je dat als klant direct. De vraag wat service goed maakt, is een stuk lastiger te beantwoorden. Lou Downe slaagt daar echter uitstekend in. Zij was Director of Design bij de Britse overheid, waarvoor ze nu veranderingen in de huizensector begeleidt. In *Good Services* beschrijft Downe vijftien principes voor een goed serviceontwerp. Belangrijke aanbeveling: het is verleidelijk om vooral te focussen op optimalisatie van de online dienstverlening. Maar hoe essentieel ook, dit mag nooit op zichzelf staan. Het moet onderdeel zijn van een integraal verbeteringsproces. Verlies daarbij nooit uit het oog dat het bij dienstverlening uiteindelijk draait om mensen, niet om procedures. Dit toegankelijke Engelstalige boek is niet alleen waardevol voor openbare dienstverleners. Ook commerciële partijen kunnen er hun voordeel mee doen. Nu prijs en andere 'harde' kenmerken inzichtelijk en daardoor vaak eenvoudig duplicerbaar zijn, is service immers een van de weinige onderscheidende factoren.

224 pag.

ISBN 978-90-6369-543-9.
€ 17,99. BIS Publishers.

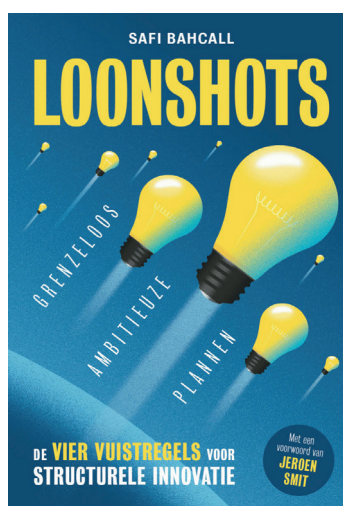
INNOSHOCK

Door Dirk de Boe

Creativiteit en vernieuwend vermogen zijn essentiële eigenschappen voor zowel medewerkers als organisaties. Maar ze krijgen lang niet altijd de ruimte. Bestaande structuren en angst voor verandering belemmeren de zo gewenste innovatie. Om dat te doorbreken, schreef Dirk de Boe *Innoshock*. Centraal in het boek staat het transformatierad. In het hart daarvan bevindt zich de medewerker met daaromheen acht elementen die zijn functioneren raken: werkinhoud, werkvorm, evaluatie, werktijd, werkomgeving, werkmateriaal, netwerk en werkorganisatie. Door al deze aspecten in hun onderlinge samenhang te beïnvloeden, draait het rad en worden werknemers regisseur van hun eigen werk. De Boe verbindt de onderdelen van het transformatierad aan concrete acties die bijdragen aan creativiteit en innovatie. Zo is het soms beter om een nieuw idee op afstand van de bestaande organisatie tot wasdom te laten komen. Ook kan het observeren van klantgedrag helpen bij de ontwikkeling van succesvolle producten en diensten.

200 pag.

ISBN 978-94-0146-366-9.
€ 24,99. LannooCampus.

LOONSHOTS

Door Safi Bahcall

Al vertoont het onderwerp veel overeenkomsten met dat van *Innoshock*, de insteek van Safi Bahcall is wezenlijk anders. Om te komen tot innovaties focust hij op natuurkundige wetmatigheden. Bahcall was wetenschapsadviseur van Obama en richtte een beursgenoteerd biotechbedrijf op. Hij beschrijft het Amerikaanse systeem dat wetenschap en het militaire apparaat liet samenwerken met baanbrekende innovaties – *Loonshots* – als resultaat. Aansprekend voorbeeld: het internet. Zijn achtergrond als wetenschapper én ondernemer stelt Bahcall in staat om natuurkunde en bedrijfskunde met elkaar te verbinden. Hij ziet natuurkundige processen – denk aan faseovergangen en het dynamisch evenwicht – als sleutels om een structuur te creëren waarin zowel uitvinders als uitvoerders optimaal kunnen gedijen. Voor *loonshots* zijn ze allebei nodig. De één voor het creatieve proces, de ander voor de daadwerkelijke implementatie van een innovatie.

375 pag.

ISBN 978-94-9249-382-8.
€ 21,50. Maven Publishing.

TOEKOMSTVERKENNEN

Door Freija van Duijne en Peter van der Wel

De waan van de dag lijkt steeds heviger te worden. In alle hectiek hebben organisaties moeite om na te denken over de toekomst. Laat staan dat ze daar structureel tijd en budget voor vrijmaken. Ten onrechte. Want als bedrijven zich doorlopend bezighouden met maatschappelijke ontwikkelingen en hun mogelijke impact, zijn ze beter in staat om daarop in te spelen. Zo kunnen ze zich wapenen tegen bedreigingen en toekomstige kansen benutten. Toekomstverkenning is dus geen luxe maar noodzaak. Daarbij is het van belang om externe inzichten te verbinden met kennis van de eigen organisatie. In hun boek geven ervaringsdeskundigen Freija van Duijne en Peter van der Wel inzicht in het gereedschap waarover de futuroloog kan beschikken. Ook schetsen zij hoe het verkennen van de toekomst een continu proces wordt.

184 pag.

ISBN 978-94-6319-180-7.
€ 22,50. Scriptum.

WORLD
FOOD
CENTER

*We feed
each other*

ROOTS
INNOVATION HUB

Nieuwe vestigingslocatie voor Startups en Scale-ups
ROOTS opent haar deuren op World Food Center in Ede

Check voor meer informatie en vestigingsmogelijkheden:

www.worldfoodcenter.net/roots

HIGHTECH ONTMOET DESIGN

DE NIEUWE FORD PUMA HYBRIDE SUV

Nu in onze showroom

Vanaf € 26.900,-

Vanaf € 36.195,-*

DE NIEUWE FORD KUGA PLUG-IN HYBRIDE

Nu in onze showroom

DE NIEUWE FORD MUSTANG MACH-E

Verwacht najaar 2020 - nu te reserveren via vestiging Tiel

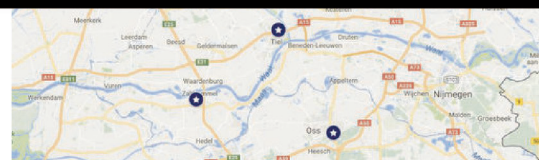
Vanaf € 49.925,-

* Er is al een Kuga vanaf € 33.325,-. Prijzen incl. BTW/BPM en afleveringskosten. Wijzigingen voorbehouden. Afgebeelde modellen kunnen afwijken van standaard specificaties. Vraag naar de voorwaarden.

Gerritse Hendriks
www.forddealer.nl

Tiel: Edisonstraat 1
Oss: Gotenweg 3
Zaltbommel: Vergtweg 60

VOORKOM PRIJSVERHOOGING PER 1 JULI

Vanaf 1 juli 2020 wordt de BPM gebaseerd op de nieuwe WLTP-metmethode voor uitstoot en verbruik. Deze methode geeft beter inzicht in het verbruik en de uitstoot van nieuwe auto's. Hierdoor worden veel auto's helaas duurder. Bij De Waal kunt u tijdelijk veel geld besparen, omdat wij een grote voorraad auto's hebben ingekocht met voorraadvoordeel. U kunt hier direct en voor de lage prijs in weggrijpen!

Bespaar duizenden euro's op een nieuwe auto!

Voorraadvoordeel tot

€ 4.556

Voorraadvoordeel tot

€ 19.000

SEAT

Voorraadvoordeel tot

€ 4.388

ŠKODA

Voorraadvoordeel tot

€ 3.063

www.voorraadvoordeel.nl

De Waal
autogroep

Tiel
Gorinchem
SKODA Gorinchem
Culemborg
Zaltbommel
Audi Geldermalsen
Druten

Marconistraat 13
Bannepoort 4
Dr. van Stratenweg 1
Rijksstraatweg 12
Van Voordenpark 2
De Ooyen 17
Koekoek 23

Tel: (0344) 613 211
Tel: (0183) 407 555
Tel: (0183) 641 050
Tel: (0345) 516 211
Tel: (0418) 681 222
Tel: (0345) 820 020
Tel: (0487) 597 240